

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:

prot. 2021/22:44 för torsdagen den 7 juli från utrikesutskottet,

prot. 2021/22:58 för torsdagen den 18 augusti från miljö- och jordbruksutskottet,

prot. 2021/22:51 för torsdagen den 18 augusti från näringsutskottet,

prot. 2021/22:42 för tisdagen den 23 augusti från trafikutskottet,

prot. 2021/22:52 för onsdagen den 7 september från näringsutskottet och

prot. 2021/22:80 för tisdagen den 13 september från finansutskottet.

§ 2 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2021/22:FPM119 Förordning om europeiska miljöräkenskaper
COM(2022) 329 till finansutskottet

2021/22:FPM120 Förordning om instrument för att stärka europeisk försvarsindustri genom gemensam upphandling *COM(2022) 349* till försvarsutskottet

§ 3 Anmälan om granskningsrapport

Talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till försvarsutskottet:

RiR 2022:19 Expansion utan prioritet – personalförsörjningen av kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän

§ 4 Subsidiaritetstestning av kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22: MJU32
Subsidiaritetstestning av kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur (COM(2022) 304)
föredrogs.

Anf. 1 JAKOB OLOFSGÅRD (L):

Herr talman! Vi är här för att debattera en subsidiaritetstestning av kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur.

Herr talman! Ämnet som vi ska debattera i dag har vi sett alldeles för lite av i valrörelsen. Debatten har gått varm om många andra områden. Men tyvärr fick miljö- och klimatpolitiken alltför lite plats. Det är ju det viktigaste vi har att förvalta, vår natur, vår enda jord.

Dagens huvudfråga är om det ligger i hela EU:s intresse att tillsammans restaurera och återställa den natur som vi människor har påverkat till det sämre. Vår natur är nu i oerhört stort behov av en både långsiktig och varaktig återhämtning av sin biologiska mångfald. Det är den frågan vi talar om i dag och inget annat. Ligger det i hela EU:s intresse att ta ett gemensamt tag?

Kommissionens förslag är att bromsa in, att göra om, att göra rätt och att göra det tillsammans i EU. Det är något som vi liberaler ställer oss helt och fullt bakom. En restaureringslag på EU-nivå behövs för att bekämpa gränsöverskridande hot mot miljön och naturen.

Herr talman! Den sittande regeringen har visat hur den alltmer nedprioriterar miljöfrågorna. Därför har Liberalerna i utskottsarbetet inför detta beslut vädjat till Socialdemokraterna att de ska våga hålla i, vara starka och, som vi säger, ha en ryggrad. Men vad kan vi göra när de på sittande utskottsmöte väljer att svänga lite dit vinden blåser enbart för att undvika att bli nedröstade? Vi kan förstås inte göra något annat än beklaga.

Att gemensamt i hela EU restaurera naturen är en av de absolut bästa investeringarna för den unga, kommande generationen. EU kan göra allt för att tillsammans hejda förlusten av biologisk mångfald, för att säkerställa robusta och stabila ekosystem och för att öka olika naturtypers kolinlagring och därigenom hantera både naturkrisen och klimatkrisen samtidigt. Det är ju ett lysande förslag, att göra det här gemensamt.

Det stegvisa genomförandet kommer snabbt att ge positiva resultat. Det förbättrar ekosystemet i naturen genom att avsevärt öka naturens förmåga att bidra till många andra nyttor. Det gäller att begränsa klimatförändringarna och att förebygga och minska konsekvenserna av de katastrofer vi ser runt om i våra EU-länder. Det gäller även att öka och förbättra vattenkvaliteten, som vi måste värna om men där det finns en brist, och luftkvaliteten. Det gäller att få friskare jordar och att förbättra människors välbefinnande.

Det finns redan i dag föreslagna insatser för att just restaurera. Vi jobbar redan med detta både i kommuner och ute i myndigheter. Detta lagförslag skulle hjälpa till. EU:s förslag till restaureringslagstiftning skulle främst ge konkreta, kvantitativa och tidsatta mål för miljöarbetet i skogen, i marken och i haven.

Med tydliga mål har vi även bättre möjlighet att följa upp, vara konkreta, nå framsteg och vara långsiktiga. Enligt Skogsstyrelsens bedömning förväntas förslaget leda till en positiv utveckling. Det skulle bidra och hjälpa oss att nå våra miljömål. Vi har satt upp några mål som vi skulle kunna säga att vi är på väg att klara. Vi skulle kunna vända trendpilen från att peka nedåt till uppåt när det gäller vår natur.

Detaljnivån har vi tagit upp i betänkandet. Den sätts i restaureringsplanerna. Sverige kommer självt att välja områden och fastställa målnivåer. Eftersom det är medlemsländerna som själva ska identifiera och kartlägga områden som är i behov av restaurering och fastställa egna målnivåer kommer vi att kunna styra mycket själva. Det handlar inte om att EU ska gå in och detaljstyra oss här.

Sverige har så mycket att vinna på att inte motarbeta förslaget. Om vi ska ta del av den gemensamma marknaden måste vi också bidra till att hantera de gemensamma miljöproblemen. Natur- och klimatkrisen är gränsöverskridande. Därför kan vi inte skilja detta, som är en klimatinsats och insats för biologisk mångfald, från annat som EU vill hjälpa, stötta och stödja vårt land med.

Herr talman! Jag ser nu fram emot att lyssna in de andra partierna, speciellt att Socialdemokraterna ska förklara varför de på sittande möte gjorde en U-sväng i frågan. Jag har inte fått svar på det. Jag ser också fram emot att höra Centerpartiet förklara varför vi inte ska hjälpas åt med detta i EU. De har haft ett högt tonläge i valdebatten när det gäller klimatet. Jag ser speciellt fram emot att höra vad dessa två partier ska säga.

Jag vill inte att vi som ordförandeland ska behöva skämmas för att vi helt enkelt inte förstår bättre.

Anf. 2 MARIA GARDFJELL (MP):

Herr talman! Jag vill inledningsvis påminna om vad som ofta sas inför folkomröstningen om Sverige skulle gå med i EU: EU är ett fredsprojekt. Vi förstod kanske inte vidden av det argumentet då. Men i dag, när ett krig pågår i Europa, när Ryssland krigar mot Ukraina, vet vi hur viktig sammanhållningen i EU är. EU måste stå starkt.

Ett citat vi har hört många gånger från Ungern är: Vi är en suverän stat, och EU ska inte lägga sig i. Det finns ett annat EU-land som använder samma retorik, och det är Sverige, här och i dag i Sveriges riksdag. Det är skrämmande.

Man kan säga att riksdagen i dag är extrainkallad för att ta ställning till två varningar till Bryssel, två motiverade yttranden, om EU:s lagstiftning på miljöområdet. Det är ett motiverat yttrande som är ett riktigt hårt slag i luften.

Låt mig säga att detta enbart får effekten att Sverige kommer att ställa sig tillsammans med Ungern och kanske Polen och ge en stark signal. Det är något som Kristdemokraternas ledamot i miljö- och jordbruksutskottet kallade att Sverige är emot och skriker högt, men det kommer inte att ha någon påverkan.

Hur kommer det sig att Socialdemokraterna har dragits in i stödet till detta beslut? Att socialdemokraterna här i riksdagen inte står bakom sin egen regerings linje är högst anmärkningsvärt. Det är inte första gången som minoritetsregeringen inte får igenom sitt förslag i riksdagen. Men

hade verkligen Socialdemokraterna behövt ansluta sig till högerpartiernas förakt för EU:s klimat- och miljöpolitik?

Svaret är att Sverigedemokraterna har fått börja utforma Sveriges EU-politik. I det här fallet har partiet fått oväntat stöd från lobbyisterna från skogsindustrierna. Jag som har suttit i riksdagen de senaste fyra åren har sett hur Sverigedemokraterna under hela perioden ifrågasatt subsidiaritet och proportionalitet. Det har varit en metod för dem att kritisera EU.

Jag har sett hur Moderaterna och Kristdemokraterna har anslutit sig de senaste åren och hur Centerpartiet har gått in och skapat en majoritet för den här typen av förslag när skogsindustrierna har tryckt på. Den hållningen har också Socialdemokraterna gått med på.

Det är en självklarhet för Miljöpartiet men också för många medlemsländer i EU att EU ska ha en befogenhet att lagstifta på miljöområdet. Det framgår tydligt av EU-traktaten och EU-domstolens praxis att kommissionens förslag till förordning varken strider mot subsidiaritetsprincipen eller proportionalitetsprincipen.

De partier som stöder dagens beslut förringar betydande problem med biologisk mångfald och livsmedelssäkerhet i Sverige och i hela Europa. Men de har också en oinformerad syn på unionens funktionssätt och vill uppenbart inte att Sverige ska ta ansvar för att bidra till gemensamma lösningar.

Vi vänder oss mot att förslaget skulle strida mot subsidiaritetsprincipen. Lagfasta mål behövs verkligen för naturrestaurering. Det finns övervägande fördelar med att de målen fastställs på unionsnivå.

För det första: Unionens grundliga rapporteringssystem visar tydligt en tillbakagång när det gäller en lång rad naturtyper. Det gäller hav, sjöar, vattendrag, skogar och till och med natur i städerna. Det finns starka skäl till nya regleringar.

För det andra: Många av miljöproblemen är gränsöverskridande till sin natur. Tänk bara på att 85 procent av de fåglar vi har i Sverige är flyttfåglar. Det är oerhört ineffektivt att skydda naturtyper för flyttfåglar i Sverige om samma arter sedan inte klarar migrationen till sina övervintringsplatser. Vice versa är det tråkigt för medlemsländer på kontinenten att skydda viktiga naturtyper för flyttfåglar om vi misslyckas med att skydda de skogsmiljöer som samma arter häckar i när de är hos oss och ska få sina ungar.

För det tredje: Förordningsförslaget lämnar en betydande frihet för medlemsländerna att uppnå de fastlagda målen på det sätt som passar oss i Sverige bäst. Precis som Jakob Olofsgård nämnde är Sverige redan igång med att arbeta i en riktning, trots att vi inte alls har kommit särskilt långt ännu. Förslaget detaljreglerar inte, utan kännetecknas av exakt det som regeringen skriver i sin faktapromemoria: flexibilitet och kostnadseffektivitet.

Herr talman! För det fjärde: Kommissionen har klart uppfyllt den motiveringsplikt som den har i dessa sammanhang. Den har hänvisat till solida utvärderingar som visar att åtgärderna måste göras för att nå de målsättningar som redan har antagits av rådet.

Man har också redovisat andra alternativ, bland annat att fortsätta utan lagstiftningsåtgärder, och har visat att det förslag som nu lagts fram är nödvändigt. Förslaget är också förenligt med proportionalitetsprincipen. Enligt fast praxis från EU-domstolen finns det ett vidsträckt utrymme för

att lagstifta för EU:s institutioner. Bedömningarna bygger på objektiva kriterier.

Vi menar att de åtgärder som kommissionens förslag innebär uppenbart är lämpliga åtgärder, eftersom de är ägnade att förstärka uppfyllandet av unionens mål och åtaganden. Det är mål och åtaganden som medlemsländerna, däribland Sverige, hittills misslyckats med att nå inom fastlagd tid.

Herr talman! Det är drygt tre månader kvar till att Sverige axlar rollen som EU:s ordförandeland. Den officiella svenska linjen är: Som inkommande ordförandeskap förväntas Sverige tona ned nationella positioner ju närmare ordförandeskapet vi kommer.

Att riksdagen i dag ska besluta om ett motiverat yttrande visar på ett stort mått av bristande professionalitet och rimmar illa med den hållning som Sverige har inför ordförandeskapet.

Världsnaturfondens chef Gustaf Lind, tidigare moderat tjänsteman under den tidigare Reinfeldtregeringen, uttryckte det som: Förutom att beslutet är mycket negativt för naturen befäster det bilden av att Sverige är ett kompromisslöst nejsägarland i EU. Det är en mycket riskabel politik när Sverige ska vara ordförande i EU.

EU:s föreslagna restaureringsförordning kommer att ha en avgörande betydelse för både klimatet och också den biologiska mångfalden inom EU. Syftet är att bidra till återhämtningen av den biologiska mångfalden och till en resilient natur för både land- och havsarealer, för vattendrag och sjöar, ja för all natur vi har som har förstörts och successivt har försvunnit. Men den har också ett viktigt syfte, att begränsa klimatförändringarna. Restaurering av ekosystem som torvmarker, skogar och havsgräsängar kan bidra till att minska utsläppen och binda miljontals ton kol varje år.

Restaurering av natur är vår bästa försäkring för att klimatanpassa Sverige och Europa och skydda mot skogsbränder, översvämningar och annat som drabbar oss på grund av klimatförändringarna. Följaktligen bidrar det till ekonomiskt välstånd och livsmedelssäkerhet på lång sikt. Restaurering och bevarande av naturen kan också medföra många socioekonomiska fördelar, som hållbara jobb, rekreationsmöjligheter och förbättringar av folkhälsan.

Därför är restaurering av natur utan tvekan en av de bästa investeringarna vi kan göra. I kommissionens konsekvensanalys drogs slutsatsen att investeringar i restaurering av natur ger mellan 8 och 38 euro i ekonomiskt värde för varje euro som spenderas. Denna samhällsekonomiska nytta kan tillskrivas ekosystemtjänster, vilka spelar en ovärderlig roll i att stödja livsmedelstryggheten, klimatet och ekosystemens motståndskraft – men också människors hälsa. Lagförslaget är därför en viktig milstolpe när det gäller att vända både förlusten av biologisk mångfald och klimatförändringarna och kommer att få en verkligt stor effekt.

Herr talman! När vi ser att skogen brinner i Europa, när pollinerarna försvinner och när åkermarkerna utarmas är det självklart att kommissionens uppgifter om att varje satsad euro kommer att ge minst 8 euro tillbaka är väldigt viktig kunskap. För människors framtida välfärd och ekonomi behöver vi livskraftiga ekosystem.

Anf. 3 ISAK FROM (S):

Herr talman! Vi debatterar nu miljö- och jordbruksutskottets subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om restaurering av natur.

Vi har under mandatperioden debatterat behovet av biologisk mångfald och restaurering av natur vid många tillfällen. Vi socialdemokrater lyfter de här frågorna – inte minst vår havsmiljö, där nya invasiva arter fördärvar stränderna, strömningen försvinner, sälarna svälter och surströmningen uteblir.

Det finns många anledningar att diskutera åtgärder. Det förslag vi diskuterar i dag handlar dock om var dessa åtgärder ska beslutas, hur detaljerade de ska vara och vilket inflytande medlemsstaterna ska ha i besluten.

Herr talman! Vi socialdemokrater har under hela mandatperioden lyft upp och betonat att skogspolitiken är och ska vara nationell lagstiftning. Den tillhör inte fördraget. Men detta är ju precis som det vi har sett i debatt efter debatt i denna kammare, oavsett om det har handlat om LULUCF eller, som nu, om RED III, där EU faktiskt vill begränsa eller kraftigt beskära möjligheterna att använda restprodukter från skogen till biodrivmedel och till att elda med i värmeverk. I det läget blir det förstås lite problematiskt att vid ett utskottsmöte under sommaren snabbt ta ytterligare beslut om att avhända oss besluten och detaljeringsgraden och öka möjligheterna för EU-kommissionen att direkt styra vilka åtgärder som behövs på vilken mark.

Precis som vi socialdemokrater har lyft upp vid ett flertal tillfällen skiljer sig förutsättningarna för att skydda, bevara och bruka skogen markant mellan Västerbotten och Västra Götaland och delar av Portugal, Österrike och Norditalien. Därför är det viktigt att säga att medlemsstaterna har bäst förutsättningar att avgöra vilka insatser som behövs. I det läget kan man inte komma med en ganska ospecifik lista och säga: Det här ska EU besluta.

Vi läste regeringens yttrande väldigt noga. Där påpekar vår S-ledda regering att samtliga dessa delar behöver analyseras ytterligare i olika grad innan vi kan ta ställning till hur detta påverkar det svenska skogsbruket. Men i det läget säger man alltså: Fine, vi tycker att detta är rimligt. Vi gör en kupp under sittande utskottsmöte och säger att det är rimligt att EU nu tar över och detaljstyr de här frågorna.

Vi tycker inte det. Däremot tycker vi att det är högst relevant och viktigt att säkerställa att varje medlemsland tar sitt ansvar. Vi behöver restaurera fler naturtyper. Det är inte fråga om det. Just nu kanske havet är mest utsatt. Där behövs det tveklöst nya och förstärkta insatser.

Med det, herr talman, yrkar jag bifall till utskottsmajoritetens förslag till yttrande.

(Applåder)

Anf. 4 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till reservationen, vilket jag glömde. Det är en reservation som Miljöpartiet, Liberalerna och Vänsterpartiet står bakom.

Isak From sa att EU har ägnat sig åt en kupp när man har föreslagit en restaureringslag för naturen. I detta ärende går Socialdemokraterna emot sin egen regerings bedömning. Regeringens bedömning var att förslaget uppfyller subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, men som Isak

From meddelade här sa regeringen också att det fanns vissa detaljer som man ville titta vidare på inför ärendets hantering i riksdagen senare under hösten.

Här går alltså Socialdemokraterna emot sin egen regerings bedömning. Man kör högaktningsfullt över sitt eget miljödepartement när det gäller frågan om EU:s naturrestaureringslag. Jag undrar, Isak From, om Socialdemokraterna verkligen menar att EU inte ska ha ansvar för miljöpolitiken, för klimatlagen, för klimatanpassningen, för den biologiska mångfalden och för de naturtyper som vi har i EU och som många arter, men också vår livsmedelssäkerhet, är beroende av. Är detta verkligen frågor som EU inte har ett ansvar för?

Anf. 5 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Maria Gardfjell, för frågeställningarna!

Det är ganska tydligt vad som ingår i fördraget och vad som inte gör det. Skogspolitiken ingår inte. Att i det läget gå vidare med att godkänna en detaljerad förordning, en lagstiftning direkt på EU-nivå, där vi inte fullt ut kan se konsekvenserna tycker vi är problematiskt.

Att EU har långtgående rätt utifrån de gemensamma överenskommelser som vi har gjort genom EU-medlemskapet är glasklart. Däremot måste vi fullt ut kunna se konsekvenserna. Hade detta handlat om ett direktiv skulle direktivet ha införlivats i svensk lagstiftning. Det hade genomförts genom en utredning som hade remitterats med en ganska långtgående politisk diskussion om innebörderna i förslaget. Nu handlar det om EU-gemensam lagstiftning på EU-nivå som ska detaljreglera ett område som vi menar inte ingår i fördraget.

På många områden skulle detta ändå gå att genomföra. Men eftersom man, precis som regeringen, visar att de här olika delarna måste fortsätta analyseras tänker vi att vi kommer att behöva fortsätta diskutera detta. Därför behöver vi skicka ett motiverat yttrande.

Anf. 6 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Ett motiverat yttrande är ett hårt slag i luften. Vi vet redan nu att Polen och framför allt Ungern kanske kommer att stödja den linje som Isak From också står bakom. Det är viktigt att påpeka att den svenska regeringen inte stod bakom den linjen, men det gjorde Isak From, och han vände hela den socialdemokratiska gruppen i ett svep utan att informera sina kollegor.

Men hur förordningen ska genomföras är faktiskt en senare fråga för förhandling mellan medlemsländerna. Jag vet att Skogsindustrierna har bedrivit en extremt tuff lobbying mot både Socialdemokraterna och partierna i korvkoalitionen, som de heter numera. Tre dagar efter valet uttalade sig dock Skogsindustriernas vd, Viveka Beckeman, i tidningen Altinget. Hon ändrade sig nu och sa: Vi vill vara en del av lösningen. Jag tror inte att det är en framkomlig linje att EU inte ska lägga sig i skogen, utan jag tror på samverkan. Det säger nu Skogsindustriernas vd. Det Skogsindustrierna vill se är en regering som inte sätter hämlarna i marken utan som påverkar besluten i EU.

Herr talman! Risken med ett motiverat yttrande är att man inte får påverka besluten i EU. Hur ska nu Socialdemokraterna ställa sig när deras ivriga påhejare Skogsindustrierna har bytt åsikt? Är det inte hög tid att här

och i dag vända på klacken och ändra sitt yrkande och rösta för Miljöpartiets reservation?

Anf. 7 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Jag tror att Skogsindustrierna och många andra liksom vi socialdemokrater ser att ett hållbart brukande av skogen är helt nödvändigt för att vi ska uppnå klimatambitioner och för att vi ska kunna fortsätta att tjäna pengar på den svenska skogen. Det handlar ju om att långsiktigt hållbart brukade skogar är och kommer att vara affärsmässiga. Det är en helt annan fråga.

Den fråga som vi diskuterar i dag handlar om vilken detaljeringsgrad det ska vara, vem som ska besluta om vilka områden och hur de ska restaureras. Detta kommer vi att behöva fortsätta diskutera. Vi socialdemokrater står upp för att vi behöver göra vårt. Vi kommer att driva på för att andra ska göra sitt. Men i denna fråga handlar det om: Var ska beslutet ligga? Hur detaljerat ska det vara? I det här läget är vi trygga med vår linje: att vi behöver fortsätta att diskutera den här frågan. Vi tänker att det motiverade yttrandet ändå har sin roll.

Anf. 8 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Ja, nu står vi här igen och diskuterar skogen kontra EU och EU:s ambitioner att detaljstyra det svenska skogsbruket.

Först vill jag yrka bifall till utskottets förslag.

Under den gångna mandatperioden har vi varit flera som ganska många gånger har stått här och sagt att skogspolitiken och detaljeringen av det svenska skogsbruket inte är en del av EU och EU:s förordning. Därför gläder det mig nu att det är många partier som ansluter sig till just den linjen. Det visar på en stor enighet i Sveriges riksdag, och det ger oss en styrka när frågorna kommer upp på EU-nivå framöver.

Jag vill göra väldigt klart, herr talman, att Moderaterna är stora förespråkare för EU. Vi tycker att EU är bra. EU är i grunden väldigt bra som fredsprojekt och flera andra saker, men EU är inte bra när man som den sittande kommissionen vill gå in och detaljstyra skogsbruk och jordbruk med mera. Det är nämligen så olika runt om i EU. Det fungerar på många olika sätt. Isak From, Socialdemokraterna, lyfte fram just skillnaderna mellan Västerbotten, Västra Götaland, Italien, Spanien och Portugal och så vidare. Det är stora skillnader. Därför ska EU sätta de stora ramarna, inte gå in på detaljnivå.

Det är partier som här i talarstolen i dag har sagt att detta förslag är bra. Jag tycker inte att man tillräckligt har lyft fram vilka konsekvenser det faktiskt skulle få också för Sverige. Det skulle få otroligt stora konsekvenser om förslaget skulle gå igenom så som det är lagt på bordet.

Till exempel är Skogsstyrelsens preliminära bedömning att det är tal om ersättningar till skogsägare fram till år 2050 på över 200 miljarder. Det är mycket pengar ur statskassan. Känn på den – över 200 miljarder! Jag hoppas att vi alla här menar att det ska utgå ersättningar när staten ska göra inskränkningar i ägande och brukande. Då är det den här storleken det handlar om i detta läge.

Förslaget innehåller också en diskussion kring organogena jordar och en eventuell återvätning av dessa organogena jordar. Ungefär 10 procent av Sveriges åkermark är just organogen jord. På den mesta av den bedrivs

det vallodling. Det är jättebra att vi återväter en del. Det ska dock ske under absolut frivillighet. De bönder som väljer att sluta bruka detta ska göra det frivilligt. Men det här förslaget, herr talman, skulle innebära att det skulle försvinna i storleksordningen någonstans mellan 50 000 och 80 000 hektar åkermark för svensk livsmedelsproduktion. Vi har inte råd med att 50 000 till 80 000 hektar åkermark försvinner.

Vi är i ett läge där vi har krig i Europa. Fler och fler länder runt om i världen väljer att sluta sig när det gäller livsmedelsproduktion och livsmedelsexport. Vi ser hur handeln fungerar sämre mellan stora länder och till exempel EU. Då har vi inte råd att minska livsmedelsproduktionen i Sverige.

Detta har vi varit väldigt överens om i denna kammare innan. Men man vill inte titta på vad konsekvenserna av ett sådant här förslag innebär. Man talar högtidligt om hur viktigt det är med den biologiska mångfalden och om att EU ska ta större grepp och så vidare. Ja, den biologiska mångfalden är viktig, herr talman, men har vi stora bekymmer med biologisk mångfald i den svenska skogen och det svenska jordbruket? Ja, på en punkt har vi faktiskt väldigt stora bekymmer, och det gäller alla de igenväxande naturbetesmarkerna. Där har vi stora bekymmer med biologisk mångfald i Sverige, men det är en helt annan fråga. Då handlar det om huruvida vi ska restaurera mer betesmark eller inte, och då handlar det om huruvida jordbrukare tycker att det är lönsamt och värt att hålla på med naturbetesdjur i områden där kanske till exempel rovdjursstammarna växer sig starkare och starkare. Men det är en annan fråga.

När man står i denna talarstol och talar sig varm för att EU ska in och detaljstyra olika saker på svensk nivå behöver man också tala om vilka konsekvenser det medför för svensk mark, svenskt jordbruk och svenskt skogsbruk.

Herr talman! Vi har pratat om detta förr, och vi har debatterat under den gångna mandatperioden hur Sverige väljer att rapportera skydd av natur och så vidare till EU. I det här förslaget handlar det om naturtyper, bland annat. Där har Sverige en egen linje, som många gånger förr, i EU. När Sverige rapporterar naturtyper jämför vi med förindustriell nivå. Det är inga andra länder i EU som gör det. Ska vi då restaurera tillbaka till förindustriell nivå medan andra länder inom EU ska restaurera tillbaka till den dagen de gick med i EU? Vi har satt oss själva i en svår situation redan från början. Det finns alltså många bottnar i detta.

Socialdemokraterna sa i replikskiftet att man kanske åtminstone skulle se till att det i stället för en förordning kunde bli ett direktiv. Då har vi en lite annan ingång, och vi har en möjlighet att påverka det på ett annat sätt i Sverige. Nu är inte Sverige världens bästa på att implementera EU-direktiv – det vet vi sedan gammalt. Men vi skulle i alla fall ha en möjlighet. Och när vi nu kommer att se en ny regering som kanske inte tänker ägna sig åt gold-plating när det gäller implementering av EU-direktiv skulle vi ha helt andra möjligheter.

Herr talman! Den biologiska mångfalden är viktig. Svenska jord- och skogsbrukare jobbar med den biologiska mångfalden. Det är de som har byggt upp de höga naturvärdena i Sverige, och där ligger vi långt före flera andra länder i EU. Därför är det inte läge för EU att sätta upp förslag som detaljstyr hur vi kommer dit, och det är inte läge för EU att peka med hela handen när det gäller hur vi ska bruka den svenska skogen.

Vi har gång på gång sett att oförståelsen är stor i EU när det kommer till den svenska skogen och skogsbrukandet. Vi såg det inte minst när vi hade miljökommissionär Sinkevičius på besök i miljö- och jordbruksutskottet. Man förstår inte riktigt hur det går till i Sverige, och när vi vill lyfta fram hur det faktiskt går till tycker man inte att det är sant. Där har vi ett problem.

Därför är jag, återigen, glad att vi är flera partier som nu tydligt markerar att det är vi själva som bestämmer över den svenska skogen. Det är vi själva som i detalj bestämmer hur det svenska skogsbruket ska bedrivas på ett hållbart sätt för framtiden, för klimatet, för den svenska ekonomin och framför allt för den svenska skogsägaren.

Anf. 9 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! John Widegren säger att förslaget från EU handlar om en hög detaljeringsnivå. Det som framkommer tydligt är dock att det finns en otroligt stor flexibilitet i förslaget. Sverige kan självt, utifrån en handlingsplan, bestämma hur man vill arbeta för att uppnå målen.

Moderaternas partiledare har fått i uppdrag att försöka bilda regering. Med anledning av det, herr talman, är det kanske så att jag står framför nästa minister för lantbruk och skogsbruk på Näringsdepartementet. Då undrar jag vad Moderaterna tycker om att nu gå in i ett ordförandeskap för EU med hållningen att, tillsammans med Ungern, vara ett land som säger att Sveriges suveränitet ska gå före de bestämmelser som gäller i EU i dag.

WWF:s chef Gustaf Lind var tidigare anställd på Regeringskansliet för Moderaterna. Så här uttryckte han det: "Förutom att beslutet är mycket negativt för naturen så befäster det bilden av att Sverige är ett kompromisslöst nejsägarland i EU. Det är en mycket riskabel politik när Sverige i vår ska vara ordförande i EU."

Vad är Moderaternas kommentar till detta?

Anf. 10 JOHN WIDEGREN (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Sverige i dag i ett mycket tidigare läge faktiskt väljer att ta ställning till de här förslagen. Jag tycker att vi gång på gång har varit för sent ute. När frågorna har kommit till EU-nämnden har vi haft en väldigt liten möjlighet att påverka den svenska positionen.

Nu är vi tydliga, och vi är många partier som redan från början säger att det här inte är en bra väg att gå. Det är bra! Sverige är definitivt inte ett nejsägarland när det gäller EU-frågor, men vi säger nej till detaljstyrning av svenskt skogsbruk.

Jag förstår att Miljöpartiet och Vänsterpartiet hyllar det som kommer från EU när det gäller skogspolitiken och så vidare, för det har blivit allt tydligare att enskilt ägande och brukande inte är någonting som dessa två partier favoriserar. Det har markerats väldigt tydligt genom att Miljöpartiet mer och mer har landat till vänster i den här debatten. Man gillar inte enskilt ägande och brukande, och därför väljer man att gå vägen via EU – precis som vi har hört WWF säga att man tycker att det är bra att gå vägen via EU när det gäller skogsfrågorna.

Vi tycker inte det. Vi tycker i stället att Sverige inför det kommande ordförandeskapet har en bra möjlighet att faktiskt stå upp och förklara hur det svenska skogsbruket går till, hur vi har lyckats öka produktionen i den

svenska skogen och hur vi har sett till att flera av de parametrar varmed vi mäter biologisk mångfald har gått upp sedan vi införde frihet under ansvar i det svenska skogsbruket 1993.

Herr talman! Jag ser inte ett problem med att Sverige markerar en starkare position mot EU i skogsfrågorna.
(Applåder)

Anf. 11 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Ett motiverat yttrande är ett riktigt hårt slag i luften. Det är inte en sådan ambition att vilja vara med och påverka som John Widegren ger uttryck för. Det är liksom inte det man kan göra när man ger ett motiverat yttrande av det här slaget, för man får inte vara med och påverka. Att säga nej i dagsläget är alltså inte konstruktivt.

Sedan har vi argumentet att skogspolitiken är nationell politik. Men det är inte klimatpolitiken, för den har vi lämnat till EU. Det är heller inte politiken för biologisk mångfald eller andra miljöpolitiska frågor. Det är EU-frågor. Skulle då inte skogspolitiken eller skogssektorn påverkas av klimatpolitiken? Jo, det gör man, och det är delvis därför dessa förslag kommer fram.

Skogsindustrierna har, som jag har sagt tidigare, bytt fot och tycker inte längre som Moderaterna att man ska driva på så här i EU och säga att vi har en nationell skogspolitik. Jag tror att de drabbas hårt av den linjen. Den inre marknaden var en succé för Skogsindustrierna när de gick med. Den inre marknaden är världens rikaste konsumentmarknad, men nu möter inte skogsindustrin förståelse i Bryssel. Man har skämt ut Sverige och sänkt anseendet och riskerar kanske också sin marknad.

Vad tycker Moderaterna om det?

Anf. 12 JOHN WIDEGREN (M) replik:

Herr talman! Att Skogsindustrierna skulle ha skämt ut Sverige på EU-nivå tror jag är ett problem som inte finns. Det är snarare så att Sverige är ett föregångsland när det kommer till träprodukter och restprodukter av skogen.

Det stora problemet som vi har haft är ju att den sida i EU som kanske inte förespråkar produktion och så vidare har fått ett större genomslag i den här kommissionen, och därför funderar Skogsindustrierna mer på hur man ska nå fram till kommissionen. Det tror jag är det stora problemet.

Jag tror att Skogsindustriernas och Moderaternas ingångar i hur vi tänker kring det här är väldigt lika, och det är att det inte ska detaljstyras från EU. Vi vill att Sverige ska fortsätta att vara ett föregångsland på EU-nivå när det kommer till skogsprodukter, precis som vi har varit, och vi vet ju alla här hur viktig skogen och skogens produkter är för Sverige. Det är kopplat till bnp och alltså till Sveriges välfärd, och det förutsätter att vi inte tar miljontals hektar ur produktion utan fortsätter att bruka skogen.

Vilket är då det bästa för klimatet? Jo, det är att vi brukar skogen. Och återigen: Har vi stora problem med den biologiska mångfalden i det svenska skogsbruket? Nej, det har vi inte, för den svenska skogsägaren har gång på gång visat att han med frihet under ansvar och med en avreglerad skogspolitik har klarat detta.

Då ska inte EU återinföra en reglering av den svenska skogspolitiken. Det är inte rätt väg. Det är snarare så att vi behöver gå tillbaka till en avreglerad skogspolitik som mer liknar den från 1993. Från svensk sida har vi via myndigheter och så vidare börjat reglera mer. EU gör nu likadant och vill reglera det svenska skogsbruket mer. För Miljöpartiet och Vänsterpartiet handlar det i grunden om att man inte gillar enskilt ägande och brukande.

Anf. 13 MATS NORDBERG (SD):

Herr talman! Vi är samlade här från miljö- och jordbruksutskottet för att tala om skog för sista gången denna mandatperiod. Passande nog är ämnet för dagen ett förslag från EU-kommissionens miljökommissionär Timmermans som bland annat handlar om att Sverige ska begränsa sitt brukande av skog.

Just så här har det varit hela mandatperioden. Det har gällt LULUCF, taxonomin för hållbara produkter, EU-kommissionens förslag till skogsstrategi, RED III om biobränsle, som redan har nämnts, med flera. Gemensamt för alla dessa är att Sverige ska minska sina avverkningar mycket mer än andra länder.

I ett läge där vi behöver mer EU-producerat virke och mer bioenergi för att minska beroendet av Ryssland verkar EU-kommissionen, i alla fall beträffande Sverige, direkt för motsatsen. En stor del av vårt utskotts arbete med skogsfrågor har denna mandatperiod handlat om att försöka minimera skadorna av EU:s miljökommissionärs förslag, inte minst på skogsområdet.

I dag har turen kommit till EU-kommissionens förslag om restaurering av skadad natur.

Miljö- och jordbruksutskottet beslöt i augusti att EU-kommissionens förslag i alla fall beträffande skog strider mot EU:s subsidiaritetsprincip och proportionalitetsprincip och att regeringen ska meddela denna position i ett yttrande till EU-kommissionen, EU-parlamentet och rådet. Jag yrkar på att riksdagen ska rösta i enlighet med utskottets beslut.

Herr talman! I Sveriges fall handlar problemen med kommissionens förslag om skogen, i första hand om den barrdominerade skog som täcker större delen av vårt land. På många andra punkter tycker vi att ambitionen bakom förslaget är bra, inte minst vad gäller Östersjön, men jag ska på åtta minuter nu sammanfatta vår kritik mot skogsdelen i ett antal punkter.

Först och främst skriver kommissionen i inledningen till sitt förslag att förlusten av biologisk mångfald och förstöringen av ekosystem fortsätter i en alarmerande hastighet trots ansträngningar inom EU och internationellt. Vi måste väl anta att detta ska gälla Europa eftersom förslaget avser Europa. Men beträffande skog är påståendet ytterst tveksamt. Skogsarealen har under ganska lång tid ökat i hela Europa, och hänsynen till skogslevande arter har en mycket lång tradition här. Jag ifrågasätter att detta stämmer. Själva grundpremisen som kommissionen anger är inte bra underbyggd och faktiskt tveksam. Skogsfrågor är därtill medlemsländernas kompetens, och kommissionen bör därför inte inkludera skog i programmet för restaurering, åtminstone inte på det sätt som har föreslagits.

De mest utsatta och hotade områdena på land i Europa torde vara betesmarker och andra marker knutna till småskaligt traditionellt småjordbruk. Detta gäller Sverige, men det gäller i minst lika hög grad Sydeuropa där betesmarker nu växer igen fort med buskskogar.

Markägare i sydligaste Sverige skulle kunna få en god extra inkomst för att sköta lövängar och betesmarker med grova lövträd med hjälp av förslaget – gärna med EU-medel. Det finns även motsvarande miljöer med lövträd i andra delar av Sverige som skulle kunna inkluderas. Det rör sig om små arealer, men de har mycket stor betydelse för området Akut hotade arter. Det är bara så att förslaget i första hand verkar rikta in sig på våra barrdominerade skogar, och då rör det sig om enorma arealer.

Om man nu lyckas få in något om skötsel av lövskog i jordbruksområden måste sådana åtgärder vara frivilliga för markägarens del och vara föremål för förhandling innan några som helst beslut tas. Vi har dåliga erfarenheter i Sverige av hur myndigheter har agerat beträffande skydd av natur just därför att man kör över markägarna.

EU-kommissionens förslag berör, som sagt, inte små arealer. 2,4 miljoner hektar beräknas av LRF behöva tas ur bruk för att nå förslagets mål, och det är huvudsakligen inte fråga om lövträden där många arter har dött ut utan om gammal granskog som har genomhuggits många gånger.

Gammal granskog är Sveriges vanligaste skogstyp. Om vi låter EU bestämma hur mycket gammal granskog som ska skyddas, det vill säga låter EU lägga restriktioner på vår vanligaste typ av skog, då faller ju hela principen om att skogsskötsel ska vara nationell kompetens.

Om Sverige dessutom på grund av det här förslaget, och andra förslag, tvingas minska avverkningen i stor grad innebär detta mindre råvara och minskade investeringar till nya skogsprodukter. Men dessa är ju vår största potential för att bidra till mer förnybara och hållbara produkter inom EU. Vem vill investera i dem om det inte finns virke till planerade industrier? Minskad avverkning leder till också till mindre energi från eldning av restprodukter – vår största bioenergibas. Det skulle ytterligare förvärra EU:s energikris.

Gammal granskog är, som sagt, vår vanligaste skogstyp. Dessutom är gammal granskog den typ av skog som vi redan har mest formellt skyddade arealer av. Alla våra största nationalparker på land ligger i fjällnära områden, och där höjdlägena tillåter växer just sådan skog. Det finns massor av sådan skog som är skyddad, och vi behöver inte skydda mer.

Fastighetsverket fick på sin tid ta över statens skyddsvärda skogar i Norrland, medan de som skulle brukas i stället lades i det som blev Sveaskog. Nu vill man att även stora delar av Sveaskogs skogar ska undantas från skötsel. Vi vill att de i första hand ska användas, dels för att skapa sysselsättning i inlandet, dels för att utveckla och över tid pröva metoder för bland annat hyggesfritt skogsbruk. Dessutom undantas löpande äldre plockhuggna skogar aktivt i dag och sedan ett antal år tillbaka av länsstyrelser och Skogsstyrelsen. Det har lett till stora protester från skogsägarna, som i mycket handlar om äganderätt.

Efter många hårda processer de senaste åren verkar vi äntligen i Sverige ha kommit fram till att för skog som inte är formellt skyddad ska pågående markanvändning anses vara skogsbruk. Om det sker pågående markanvändning i skogsbruk, ska skogsbruk vara tillåtet. Jag vill understryka

att EU inte kan ges mer rätt till att styra över enskilt ägda svenska skogar än vad vi äntligen har kommit fram till är den rätt som svenska staten har.

I Lantbrukarnas Riksförbunds medlemsundersökning 2022 anger medlemmarna att skogsfrågorna och äganderätsfrågorna är de två viktigaste frågorna för lantbrukare. Detta är alltså trots att våra bönder får större delen av sina inkomster från andra delar av sin verksamhet än skogen. Men det visar hur allvarligt man ser på utvecklingen av regeringens och EU:s hantering av skogsfrågorna. Den hotar hela lantbruksnäringen, och dessutom hotas arbetstillfällena från inlandet och ut till kusten i de industrier som arbetar med skogsprodukter.

Restaureringen som EU föreslår är tänkt att se tillbaka till situationen när länderna inträdde i EU, utom för Sverige. I Sverige har vi bestämt oss för att det ska handla om att restaurera till något slags dåligt definierad förindustriell nivå.

Vi behöver tid för att fundera igenom vilken referenstidpunkt som faktiskt är lämplig. Huvudspåret bör i alla fall vara att inte ha en egen måttskala utan att arbeta som andra EU-länder. Annars riskerar vi att överimplementera förslaget.

Vad är förindustriell skog i Sverige? Den bestod inte alls bara av gammal orörd skog. I södra Sverige var skogarna ofta glesa eller försvunna på grund av århundraden av bete. I mellersta Sverige hade bergsbruket påverkat skogarna drastiskt långt före den industriella revolutionen på 1800-talet. I norra Sverige kännetecknades skogen av regelbundet återkommande och ofta mycket vidsträckta bränder och av enorma slybeväxta brandfält.

Sverigedemokraterna vill inte ”restaurera” tillbaka till en sådan situation. Jag behöver knappast gå igenom vad vidsträckta bränder skulle innebära i fråga om livsfara, förlorade jobb och byggnader eller för den delen om utsläpp av koldioxid.

På tal om bränder: Nu när vi undantar mer och mer slutavverkningsskogen, bygger vi upp stora arealer mycket gammal granskog som inte sköts. Det leder till självdöda träd och torra grenar som riskerar att leda till mycket stora skogsbränder, inte minst om vi får fler varma somrar – vilket ju forskarna tror.

Vid de stora bränderna i Kalifornien och Australien – ni har säkert sett på tv – påpekar de ansvariga för skogsskötseln att en huvudorsak till bränderna är att man inte skött de här skogsbestånden på länge. Träden har trängts och självdött, och naturliga bränder får mer bränsle. Till och med hundratals år gamla jättestora träd av arten sekvoja, eller i Australiens fall eucalyptus grande, har svårt att överleva sådana intensiva bränder.

Analyser gjorda med hjälp av dataprogrammet Heureka har för Sveriges del visat att EU-kommissionens förslag LULUCF, med mindre avverkningar i Sverige, kommer att leda till en kraftig ökning av sådana alltför täta och överstockade bestånd med påföljande risk för skogsbränder.

Min personliga övertygelse, efter att ha arbetat i många europeiska länder med skogsbruk, är att om man låter stora arealer gammal skog stå ökar monotonin i landskapet, inte mångfalden. I Sveriges fall skulle om människan inte fanns skogsbränder ombesörja att vi hade stora ytor med gräsväxt, självföryngrade ytor av pionjärarter som björk, asp och tall samt levnadsbetingelser för andra arter som trivs ihop med dessa. Hyggeskogsbruk skapar ofta mer mångfald i landskapsbilden än plockhuggning eller

för den delen en alltför stor överrepresentation av skyddad gammal grandominerad skog.

Risken att EU:s idéer blir kontraproduktiva är överhängande. Nationell skogspolitik – all skogspolitik – förutsätter kunskap och erfarenhet om varje lands skogsförhållanden, skötselhistoria och skogsskötsel och respekt för ägandeförhållandena. Markägarerepresentanter och skogsskötselutbildade människor i varje EU-land måste ha rätt och ansvar att ha ett stort inflytande över skogspolitiken.

Herr talman! Regeringen har inte samarbetat tillräckligt med andra skogsländer för att bromsa EU-kommissionens offensiv mot skogsbruket den här mandatperioden. I stället har S ofta låtit Miljöpartiet styra skogsfrågorna och sedan i sista stund försökt bromsa vad Miljöpartiet redan har välkomnat på EU-nivå. Jag tycker att även C här har ett stort ansvar. Man har stöttat en regering utan att själv gå in i den och ta miljöminister- eller landsbygdsministerposten, vilket jag tror hade skapat en bättre situation.

Nu måste vi aktivt arbeta tillsammans med andra skogsländer för att se till att EU-kommissionen skaffar sig kompetent skogsutbildad personal som vill ta in synpunkter från vår hållbara skogsnäring i samma grad som man tar in synpunkter från miljösidan. Kommissionen måste arbeta mer objektivt med en vilja att inte detaljstyra. Därför yrkar vi bifall till förslaget i miljö- och jordbruksutskottets betänkande.

(Applåder)

Anf. 14 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Det kan finnas anledning att påpeka att det är riksdagen och inte Miljöpartiet som fastställer EU-politiken för Sverige.

Mats Nordberg har haft ett långt anförande om skogspolitik. Jag ska inte svara honom i en skogspolitisk debatt, för vi har ju nu en debatt om subsidiaritetsprövning för en specifik lagstiftning i Sverige. Men jag ser fram emot att få lyssna på mina efterträdare i Miljöpartiet när de har skogsdebatter här i riksdagen, för det kommer att vara oerhört viktigt. Om Sverigedemokraterna får makt kommer det att bli ett stort bekymmer för den svenska skogen.

Jag lyfte fram i mitt anförande att Sverigedemokraterna har fått en majoritet av riksdagens partier att ställa sig bakom att Sverigedemokraterna får utforma Sveriges EU-politik. Det oväntade stödet kom från lobbyisterna från skogsindustrierna.

Jag har suttit i riksdagen de senaste fyra åren och sett hur Sverigedemokraterna på område efter område använt subsidiaritetsprövningen som metod för att kritisera EU. Men jag har också sett de senaste åren hur Moderaterna och Kristdemokraterna anslutit sig. I det här specifika ärendet har också Centerpartiet och Socialdemokraterna gått på samma linje. Det har inte alltid varit så att Sverigedemokraterna fått igenom sin linje. Men jag undrar, herr talman: Är Mats Nordberg och Sverigedemokraterna nöjda nu?

Anf. 15 MATS NORDBERG (SD) replik:

Herr talman! Tack, Maria Gardfjell, för frågan!

Det är sant att SD under den här perioden ofta har kritiserat EU-politiken, men jag vill understryka att det har handlat om skogsfrågor. Maria Gardfjell sa i sitt anförande att vi använder det här som någon form av

språngbräda för att kritisera EU i största allmänhet. Men eftersom jag har jobbat med de här skogsfrågorna vill jag bestämt bestrida det. Det är just EU:s agerande i skogsfrågorna vi kritiserar, och det är just därför att vi tycker att de går in på en detaljgrad som inte stämmer med att skogsfrågor ska vara nationell kompetens.

Är vi nöjda nu? Nej, vi är inte alls nöjda. Vi tycker att det mesta går emot svenskt skogsbruk. Vi tycker att man fortfarande driver frågor som att svenskt skogsbruk inte ska vara hållbart enligt taxonomin och att Sverige ska minska sina avverkningar mer än andra länder vad gäller LULUCF. Vi tycker att det här hotar jordbruket som sådant eftersom skogen är en viktig inkomstkälla – det säger också LRF i sin medlemsundersökning – och att det dessutom hotar industriarbeten i stora delar av Sverige. Det hotar dessutom vår möjlighet att producera hållbara textilier, hållbart biobränsle, hållbara plaster och nya byggmaterial – alltså vårt, Sveriges, största möjliga bidrag till en hållbar framtid för Europa. Det kritiserar vi.

Anf. 16 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Jag ska inte gå in i den här skogspolitiska debatten, men jag får väl ändå säga något som responderar på en av de saker som Mats Nordberg lyfte fram i sitt anförande. Det var att med den här politiken skulle det bli färre jobb i skogen.

Jag undrar om det verkligen stämmer med anledning av att Sverige tillsammans med Finland ju är de länder i Europa som har lägst antal arbetstillfällen per hektar skog. EU-kommissionen visar på att de här förslagen kommer att leda till fler jobb och även till utveckling av fler branscher – till exempel besöksnäringen, som är en viktigt och växande bransch i Sverige.

När det gäller skogen och huruvida det är svensk politik eller om det är EU-politik har den debatten gått hög. Självklart har Sverige en egen skogsvårdslag. Men i dagsläget har vi en skogsvårdslag som kom till 1993, före EU-inträdet. Det kan ju få partier att tro att skogspolitik är helt fri från EU-politik. Men riksdagen har ju beslutat att vi ska ställa oss bakom till exempel EU:s klimatlag. Vi har bara sju år på oss att nå upp till de mål som krävs. Då måste också skogssektorn bidra i klimatarbetet, och det påverkar naturligtvis skogen. Är det något som Sverigedemokraterna helt motsätter sig?

Anf. 17 MATS NORDBERG (SD) replik:

Herr talman! Vad gäller EU:s klimatlag, om jag ska börja i den ändan, är det vår bestämda uppfattning att ett brukande av skogen är bättre för klimatet på sikt. Jag nämnde i mitt anförande skogsbränder, som ökar om man inte sköter skogen. Det skulle ju ge helt okontrollerbara utsläpp av koldioxid om de skulle öka. Men framför allt leder brukandet av skogen till att vi ersätter andra material som leder till mycket större utsläpp av koldioxid, så där tycker jag att brukande av skog är mer effektivt.

Vad gäller antal arbetstillfällen per hektar skog har vi för det första lägre tillväxt i snitt i våra skogar än till exempel Tyskland, som har bättre klimatförutsättningar, och det leder ju till färre anställda i själva skogs-skötsel. För det andra är det faktiskt skillnad på arbeten och arbeten. I Tyskland sköts det mesta av skogen på förbundslandsnivå med en fan-

tastisk, utbyggd hierarki av skogstjänstemän. Det är skillnad, tycker jag, på skattefinansierade tjänstemän och egenföretagare, entreprenörer, lastbilschaufförer och skogsägare. Det ena ger en nettointäkt till det allmänna, det andra en nettokostnad. Det tycker jag inte är samma sak.

Vad gäller besöksnäringen är ett argument som Miljöpartiet ofta framhåller att den skulle missgynnas av aktiv skogsskötsel. Det tror jag inte alls. Vi hörde just att bönderna själva anser att begränsningar av skogsnäringen hotar deras verksamhet och en levande landsbygd. Jag kommer själv från Dalarna, Sveriges näst största turistlän, och en levande landsbygd är mycket av det som förknippas med Dalarna och som drar folk. Vi måste alltså hålla igång våra jordbruk, och nu är de väldigt hotade. Folk är pressade av dieselpriserna, som i hög grad är skapade av den här regeringen, och de är pressade av elkostnaderna. Det betyder att jordbrukslandskapen är hotade, och det drar färre turister. Dessutom är skogsbilvägar något som behövs för åtkomst till att se naturen. Den hotas om man lägger ned skogsbruket.

Anf. 18 PETER HELANDER (C):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag.

Svensk skogspolitik är en nationell angelägenhet, och i EU-fördraget finns inget stöd för en gemensam skogspolitik. Förslaget till förordning från kommissionen strider mot både subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

Centerpartiet och en majoritet i utskottet och därmed riksdagen anser att skogsbruk regleras bäst på nationell nivå. Det är på nationell nivå som det finns förutsättningar för en effektivt utformad skogspolitik som kan ta hänsyn till både nationella och regionala förhållanden. Dessa förutsättningar varierar mycket mellan olika medlemsstater, men även i Sveriges avlånga land skiljer sig förutsättningarna åt. Beslut som rör dessa frågor måste därför fattas på nationell nivå och inte utifrån en kontext utgående från nederländskt eller portugisiskt skogsbruk. Det är angeläget att det slutgiltiga regelverket är förenligt med det nationella självbestämmandet i skogliga frågor och att det inte riskerar att kringskära möjligheterna att utforma en klimatsmart och kostnadseffektiv politik.

Herr talman! Värt att nämna är att detta förslag är ett av många förslag som utmanar den svenska modellen, som är framgångsrik ur både klimatsynpunkt och biologisk mångfaldssynpunkt och i produktionshänseende.

Kommissionens förslag är ett stort problem som vi till stor del själva skapat genom hur vi rapporterar – och med vi menar jag Naturvårdsverket, som har en egen referensnivå som skiljer sig helt från andra länders referensnivåer. Andra länder har en referensnivå som ligger ungefär 30 år tillbaka i tiden och jämför utvecklingen med hur det såg ut då. Sverige använder sig av en modell som baseras på ett förindustriellt tillstånd som referensnivå. Alla kan förstå att detta gör att vi framstår som sämst i klassen, och vi blir ålagda orimliga krav.

Herr talman! Jag vill också, som jag gjort många gånger tidigare i denna kammare, nämna hur Sverige rapporterar skydd av mark. Vi har ett eget sätt att beräkna detta, vilket gör att vi faller ut som sämst i klassen när det gäller skydd av mark. Men om vi skulle använda oss av den internationella naturvårdsorganisationen IUCN:s metoder, som andra EU-länder gör, skulle vi gå från att vara sämst till att vara bäst i EU, även när det gäller

skydd av mark. När det gäller både biologisk mångfald och skydd av mark har vi alltså helt felaktiga metoder för hur vi själva rapporterar till EU, vilket gör att vi framstår som sämst i klassen.

Herr talman! Vi kan inte ha det så här. När det gäller vår irritation över att kommissionen lägger sig i vår skogspolitik och vill detaljreglera utifrån en europeisk kontext har vi i Sverige själva stor skuld i detta. Regeringar oavsett färg måste omgående se till att vi rapporterar tillståndet i den svenska skogen och på de svenska markerna på samma sätt som andra länder i EU. Förslaget från kommissionen kommer inte bara att innebära att många skogsägare fråntas rätten att bruka sin skog; det kommer också att bli en ökad regelbörda och fler redovisningskrav.

Sverige måste bilda allianser i EU tillsammans med andra länder som är kritiska till alla de förslag som kommissionen nu lägger fram och som i princip är försök att detaljreglera det svenska skogsbruket.

Jag är glad över att det finns en stor majoritet i riksdagen som står upp för att den svenska skogspolitiken ska vara nationell. Jag är dock oroad över att Liberalerna i skogsfrågor så ofta gör gemensam sak med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Jag vet att Liberalerna är ett mycket EU-vänligt parti, och även jag är en stor vän av EU. Men det betyder inte att jag vill sälja ut det svenska självbestämmandet till andra länder som har ett helt annat perspektiv på vad skog är.

Herr talman! Jag trodde att jag hade gjort mitt sista framträdande i denna kammare före sommaruppehållet, men så blev det inte. Nu kan jag dock med säkerhet säga att detta är mitt sista framträdande, och jag vill därmed ännu en gång tacka mina kollegor och talmannen och dennes medhjälpare för ett gott samarbete.

(Applåder)

Anf. 19 JAKOB OLOFSGÅRD (L) replik:

Herr talman! Jag vill tacka ledamoten Peter Helander för att han gav mig tillfälle att gå upp och yrka bifall även till Liberalernas reservation. Vi står givetvis bakom den också, vilket jag glömde att säga tidigare.

När jag ändå står här måste jag också utnyttja möjligheten att ställa den fråga som jag ställde i mitt anförande: hur Centerpartiet tänker kring att restaurering av våtmarker inte skulle vara en gemensam klimatåtgärd för hela EU. Vi pratar inte om skydd av skog här – vi får inte blanda ihop korten. Vi pratar om att återställa marker där vi har förstört naturen. Varför skulle man då undanta skogen? Varför är det okej i havsmiljöer men inte när det gäller jordbruks- och skogsmark? Det handlar om att bruka både jordbruks- och skogsmark så att vi kan stå emot klimatförändringar, skogsbränder och annat för att säkerställa att vi kan bibehålla en produktion av både skog och livsmedel.

Vi ser i dag att vi när det gäller klimatet står inför sådana utmaningar att vi behöver ta ett gemensamt tag. Ja, i Sverige är vi på god väg att göra detta. Men övriga EU är inte det. Vi kan vara med och bidra och stötta i detta.

Att göra på det här sättet rimmar inte med den klimatpolitik som jag tidigare har hört Centerpartiet lyfta fram. Därav min fråga – hur får man ihop det?

Anf. 20 PETER HELANDER (C) replik:

Herr talman! Jag hade mest förberett mig på att Maria Gardfjell skulle begära replik, men det går jättebra med Jakob också!

Jag har ingenting emot allt det som Liberalerna och Jakob Olofsgård räknar upp. Vi ska jobba med biologisk mångfald och restaurering av våtmarker. Men vi ska inte detaljregleras utifrån ett EU-perspektiv – det är det som är hela grejen.

Min fråga är egentligen följande. Det här är ett subsidiaritetsärende, där vi ska pröva om EU ska besluta och detaljreglera kring detta. Jag hoppas att ledamoten Olofsgård är överens med mig om att svensk skogspolitik är en nationell angelägenhet. Det skulle jag tro att han tycker, och då är frågan: Påverkar det här förslaget till förordning den svenska skogspolitiken? Det kan man bara svara ja eller nej på. Om svaret är ja måste vi framföra detta till Bryssel och kommissionen.

Hur skulle vi annars göra? Ska vi lägga oss på rygg och blotta strupen och säga att vi går med på allting, fast 80 procent av riksdagen tycker att detta är en nationell angelägenhet eftersom den svenska skogspolitiken påverkas i så hög grad?

Anf. 21 JAKOB OLOFSGÅRD (L) replik:

Herr talman! Jag vill tacka ledamoten för svaret även om han inte svarade på frågan. Jag tycker väl att det går lika bra med en fråga från mig som från Maria Gardfjell och vill ge dig tillfälle att i ditt sista anförande svara på den fråga jag ställde i repliken. Det har varit en väldigt god relation.

Det som bekymrar mig är att man bortser från texter i det här förslaget som tydligt lyfter fram att vi själva kan peka ut och detaljstyra hur detta ska genomföras. Det handlar inte alls om att produktionen hotas, utan vi kan i stället stärka produktionen i skog och på jordbruksmark i framtiden. Vi får vara med och påverka hur detta ska se ut och genomföras.

Att vi står handfallna inför att EU ska komma och styra oss stämmer alltså inte med det som står i förslaget. Alltså bortser man från det. Jag tror inte att det beror på okunskap hos Peter Helander, som har otroligt god kunskap kring skogsfrågorna. Väljer man alltså att bortse från att förordningstexterna verkligen ger en öppning för oss att kunna påverka och detaljstyra detta? Jag hoppas och tror att du också har sett att vi har möjlighet att göra det. Det kommer inte att innebära en detaljstyrning av vår skog och mark, som ledamoten anför.

Anf. 22 PETER HELANDER (C) replik:

Herr talman! Under de senaste åren, framför allt det sista året, har det kommit – jag uttrycker mig kanske lite vanvördigt – en bombmatta av förslag från EU, som på alla sätt vill detaljreglera och förhindra att vi i Sverige brukar våra skogar på det sätt vi gör. Jag menar att Sverige är en föregångare. EU och de andra länderna borde lära sig av Sverige. Vi har under hundra år haft en bra skötsel av våra skogar.

Nederländerna har 17 procent skog. Sverige har 70 procent skog. På de ytor vi pratar om blir det enorma skillnader. När jag säger att Nederländerna har 17 procent skog vill jag också säga att det inte är skog. Det är parker. Det finns inga skogar av den karaktär som vi har i Sverige. Ändå

ska man utifrån den europeiska kontexten in och styra hur svenskt skogsbruk ska gå till.

Jag är en stor EU-vän, men jag är lite oroad över att man ska gå in och detaljstyra. Det här kommer nämligen att innebära att vi får mindre produktion av skog i Sverige. Och vad händer då? Jo, då har vi inte längre några jobb i glesbygden. Sågverk får läggas ned. När sågverken och skogsarbetarna försvinner kommer, oavsett om det kommer några turister – jag tror inte heller att det finns någon koppling mellan besöksnäring och skötsel av skogen – butiken och skolan att läggas ned och bensinmacken att försvinna. Då kan den siste släcka lyset, låsa dörren och kasta nyckeln.

Det är det perspektivet vi måste ha med oss när vi protesterar mot att EU ska detaljreglera och minska brukandet av den svenska skogen. Det är nämligen detta det syftar till på lång sikt. Jag är jätteoroad över den utveckling vi ser.

(Applåder)

Anf. 23 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr talman! Det är rätt intressant att lyssna på en debatt om subsidiaritet och proportionalitet när det mesta av debatten i stället handlar om det som kommer i steg två, som vi inte ska debattera nu. Nu ska vi ju debattera huruvida EU ska fatta beslut i detta ärende eller inte. Innehållet kommer senare.

Vi som är i majoritet får nog inse att vi tyvärr kommer att förlora den första striden och att ärendet kommer tillbaka.

När man står sist på talarlistan är de flesta argument redan anförda. Skogen nämns inte i EU-fördraget. Europeiska unionen har ingen gemensam skogsbrukspolitik. Alltså är det nationell kompetens. Trots det har unionen ändå fastställt en europeisk skogsstrategi, som vi har försökt att peta i ganska rejält. Men EU har egentligen inte rätten, och det är detta det här ärendet egentligen handlar om.

Herr talman! Varför är detta problematiskt? Jo, som vi har hört tidigare noterar vi gång på gång att EU-maskineriet inte har kompetensen. Det kommer ganska ofta förslag från kommissionen som visar att man lever i en helt annan verklighet än vad vi gör här. Jag har flera gånger sagt att vi bör sätta miljökommissionären Sinkevičius och Frans Timmermans i en bil på gränsen mellan Dalsland och Värmland, och så skulle de få köra E45 upp till Karesuando. De får nog en annan syn på skog när de har kört genom skog i flera timmar och förstår då kanske att EU:s olika länder har olika förutsättningar.

Enligt EU:s definition av skog har EU 158 miljoner hektar skog. Sex länder, däribland Sverige och Finland, har två tredjedelar av unionens skogar och står i en särställning. Av dessa sex är det tre länder vars areal till över 60 procent täcks av skog. Jag har en annan siffra än Peter Helander, men enligt EU:s definition är som jämförelse 8,9 procent av Nederländerna täckt av skog. Det visar verkligen på att vi har helt olika förutsättningar, och därmed blir det ännu tydligare att vi inte kan ha en gemensam politik på området.

Som vi tidigare hört är avskogningen inget problem i Sverige. Som jag sagt tidigare i talarstolen är vårt största problem att den svenska landsbygden håller på att växa igen. Vi håller på att växa inne eftersom landsbygden

inte brukas på det sätt som skulle behövas, med exempelvis naturbetesmarker. Detta är ett betydligt större problem.

I förrförra veckan såg vi om igen okunskapen i EU i skogsärenden. Då kom ett beslut om att man inte ska få använda sig av förnybara råvaror från skogen. Det visar åter att förståelsen inte finns. Bioenergi är ju Europas största förnybara energislag och oerhört viktig i omställningen. Men nu ska den inte få användas. Vi lever i helt olika världar.

Apropå olika förutsättningar sa en riksdagskollega från ett annat parti så här: Nere på kontinenten har varje skog ett namn. Hos oss är det platserna mellan skogarna som har namn i stället.

Hur många skogar har vi i Sverige? En stor. I andra länder räknar man i stället upp hur många skogar de har. Återigen: Vi har olika förutsättningar.

En av Kristdemokraternas viktigaste principer för sin politik är subsidiaritetsprincipen. Beslut ska tas på lägsta ändamålsenliga nivå. Beslut som kan tas hemma vid köksbordet ska tas hemma vid köksbordet. Kommunen ska inte bry sig. Beslut som kan tas på kommunnivå ska tas där. Region eller riksdag ska inte bry sig. Subsidiaritetsprincipen är oerhört viktig, och det är faktiskt den denna fråga handlar om.

Om förslaget skulle gå igenom ogravat kommer det att få rejäla konsekvenser för Sverige. Det bedöms att 2,4 miljoner hektar kommer att tas ut ur produktion och utöver det all åkermark.

Som flera andra nämnt måste vi därför i alla fall börja städa framför egen dörr så att vi kan hantera dessa frågor när de kommer. Som Peter Helander var inne på handlar det bland annat om hur vi rapporterar in skog. När vi rapporterar in på ett sätt och de andra EU-länderna på ett annat sätt blir det verkligen att jämföra äpplen och päron.

Att vi dessutom går tillbaka till förindustriell tid medan andra länder jämför med tiden för EU-inträdet visar återigen att vi spelar på olika spelplaner, och det går inte i en sådan här fråga.

Om vi inte förändrar vår rapportering kommer det att påverka Sverige extremt mycket.

Dessutom bedöms intrångsersättningen bli någonstans mellan 200 och 300 miljarder till år 2050. Då har man inte räknat med sidoeffekter såsom förädlingsvärde och förlorade arbetstillfällen.

Under EU-valrörelsen 2019 hade Kristdemokraterna en slogan som fick mycket stryk. Men den är så rätt: Make EU lagom again. Och detta visar verkligen att vi behöver göra EU mer lagom igen.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationen.
(Applåder)

Anf. 24 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Peter Helander blev ju lite ledsen för att jag inte tog replik på honom, så nu ska jag inte göra Kjell-Arne Ottosson ledsen.

I sitt anförande nämner Kjell-Arne Ottosson miljökommissionären Virginijus Sinkevičius och Frans Timmermans. Han skulle önska att dessa två kunde komma till Sverige för att få veta lite mer om svenskt skogsbruk. Faktum är att både Virginijus Sinkevičius och Frans Timmermans har besökt miljö- och jordbruksutskottet. Men när Frans Timmermans ville diskutera skogsfrågor specifikt kom inte Kjell-Arne Ottosson eller någon annan representant från Kristdemokraterna till mötet över huvud taget. Är

det inte lite sent påtänkt att bjuda in Frans Timmermans när ni inte ens dök upp på mötet?

Anf. 25 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag är mycket väl medveten om att de var här, Maria Gardfjell. Orsaken till att jag inte var med på mötet var att Kristdemokraterna hade sina kommun- och regiondagar i Värmland då, och jag är distriktsordförande där. Det var 800–900 kristdemokrater samlade där, och jag var värd. Jag var därför tvungen att prioritera detta. Annars hade jag självfallet varit med på mötet.

Jag tror dock inte att det hade hjälpt alls att sitta i MJU:s sessionssal här och ha ett möte med dessa herrar. Det hade inte förändrat deras syn över huvud taget. Om de ska få en annan syn måste vi få dem ut i verkligheten. Det hjälper inte att sitta i fina mötesrum på Helgeandsholmen, utan de måste ut i den svenska skogen och se hur det ser ut. Då kan det kanske hända något. Det blir i alla fall ingen förändring om de sitter här.

Anf. 26 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Kjell-Arne Ottosson har en mycket märklig inställning till den representativa demokratin. Skulle det inte ha någon betydelse att vi som folkvalda i Sveriges riksdag möter upp när EU-kommissionärer besöker vårt utskott för att få reda på mer om exempelvis skogspolitiken i Sverige?

Självfallet fanns det goda skäl för Kjell-Arne Ottosson att inte komma själv när han var dubbelbokad på det sättet, men Kristdemokraterna har väl fler ledamöter i Sveriges riksdag som skulle kunna föra Kristdemokraternas talan när EU:s kommissionär Frans Timmermans, vice ordförande i EU-kommissionen, kommer till riksdagen för att få veta vad partierna tycker om skogsbruket? Det är väldigt lätt att stå här i talarstolen och säga att de inte lyssnar, men om man inte ens bemödar sig att gå på ett möte när Frans Timmermans, som är den näst högsta personen i EU-kommissionen, kommer till Sveriges riksdag just för att prata med oss kanske man inte ska klaga i efterhand.

Herr talman! Kjell-Arne Ottosson säger att vi lever i olika världar och att vi har olika förutsättningar i EU. Ja, vi har olika förutsättningar, men vi har en gemensam inre marknad och ett gemensamt EU som vi måste stå upp för. Vad tycker Kristdemokraterna om detta?

Anf. 27 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD) replik:

Herr talman! Även övriga riksdagsledamöter är med på kommun- och regiondagarna. De ska vara med där eftersom de representerar partiet i Sveriges högsta beslutande organ. Så enkelt är det. Det hade varit väldigt intressant att vara med på mötet – det är inte fråga om det – men tillåt mig tvivla på att vi skulle kunna få miljökommissionären och Timmermans att ändra sig när vi sitter i ett möte. Så lätt får man inte dessa herrar att ändra sig. Det kan inte ens Maria Gardfjell.

Självfallet är den inre marknaden en del av EU-fördraget. Vi har mycket gemensamt som ska skötas i EU. Det står i fördraget, och det var detta vi gick med på när vi gick med i EU 1995. Men det finns också saker som inte står i fördraget, och en av dessa saker är skogen. Det är bland annat därför Miljöpartiet gång på gång försöker använda sig av EU. När man

inte får igenom sin politik på nationell nivå försöker man göra det på EU-nivå. Jag sitter i Nordiska rådet, herr talman, och ser precis detsamma där. Det är särskilt några partier på vänsterkanten som, när de inte får igenom sin politik i den nationella parlamentariska församlingen, försöker ta vägen via Nordiska rådet för att på så vis påverka.

Det kanske är så att den politik som Maria Gardfjell och Miljöpartiet vill driva i dessa frågor inte är den rätta politiken. Nu är 81 procent av Sveriges riksdag emot den när det gäller subsidiariteten, alltså att EU ska ha beslutanderätt i frågan. Drygt 81 procent tycker att det här ska vara nationell kompetens. Det säger majoriteten i Sveriges riksdag, och då är det kanske detta som Maria Gardfjell ska ta fasta på i stället.

Och, Maria Gardfjell, jag hade inte blivit ledsen om du inte hade tagit replik, men det var ganska väntat eftersom Maria Gardfjell är den ledamot som har tagit absolut flest repliker på mig under perioden. Möjligtvis är det så att jag har återgäldat det och att Maria Gardfjell är den som jag har tagit flest repliker på tillbaka, så tack för den här perioden!
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 6.)

§ 5 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel

Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22:MJU33
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel (COM(2022) 305)
föredrogs.

Anf. 28 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr talman! Mandatperiodens sista debatt handlar om jordbruk. Alla vi människor ska återvända till jorden på slutet, så ock riksdagens kammarare.

I dag debatterar vi ett förslag från EU-kommissionen om ny reglering av växtskyddsmedelsanvändning. Förslaget kommer inte därför att det saknas reglering av växtskyddsmedelsanvändning i dag utan dels därför att andra medlemsstater inte har levt upp lika bra som Sverige till kraven i det befintliga direktivet som reglerar användningen, dels därför att EU-kommissionen vill skärpa lagstiftningen för att uppnå det mål om 50 procents reduktion av användningen av växtskyddsmedel som den själv har lagt fram tidigare inom initiativet den gröna given. Målet ska bli legalt bindande genom förordningen.

Varje förslag till ny lagstiftning som EU-kommissionen lägger fram ska gå igenom en så kallad subsidiaritetsprövning. Förenklat ska varje parlament pröva och avgöra om det finns någon vits med att reglera området på EU-nivå eller om det regleras bättre av medlemsstaterna själva. Förslaget ska också prövas för proportionalitet. Det handlar kort sagt om att avgöra om EU-kommissionen tar i för mycket eller inte.

Det är mycket glädjande att det finns en majoritet i riksdagen för att skicka ett svar till EU-kommissionen som säger att den ska göra om och

Prot. 2021/22:142
21 september

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens förslag
till förordning om
restauration av natur*

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens förslag
till förordning om
hållbar användning av
växtskyddsmedel*

göra rätt. EU-kommissionens förslag klarar inte subsidiaritetsprövningen, enligt Sveriges riksdag. Det finns dock två olika versioner av detta svar, men först vill jag lyfta blicken till vad regleringen i dess helhet betyder.

EU-kommissionen har föreslagit en mängd olika procentmål inom den så kallade gröna given, bland annat 50 procents minskning av växtskyddsmedelsanvändningen till år 2030. Det är en jättestor minskning. När förslagen kom för en tid sedan ansåg Sverigedemokraterna att det behövdes konsekvensanalyser och att målen inte fick bli bindande. Detta visade sig vara förnuftigt, för vi såg just det som utspelar sig nu komma. EU-kommissionen sätter upp en målsättning som den inte har bedömt konsekvenserna av för andra värden. Den föreslår ett regelverk med ny detaljreglering, stor och tung inrapportering av data och mindre utrymme för medlemsstaterna.

Odlingsförutsättningarna försvåras. Resultatet av detta blir en försämrad konkurrenskraft för jordbruket och livsmedelsproduktionen och minskat nationellt självbestämmande. Nu när EU-kommissionen äntligen har gjort en konsekvensanalys visar den att livsmedelsproduktionen kommer att minska och att det kommer att bli dyrare för jordbruket och konsumenterna. Men kommissionen reflekterar inte ens över om målet bör ändras.

Det hade inte behövt vara så här. Man hade kunnat lyssna mer på Sverigedemokraterna. Men det finns fortfarande möjlighet att se till att målen inte blir bindande. Detta var till och med en av de frågor som EU-kommissionen ville ha svar på när förslaget först diskuterades på försommaren i år. Regeringen hade inte berett ett förslag till ståndpunkt då. Med en ny, mer alert regering kan vi reparera detta, men det är bråttom.

Åter till subsidiaritetsprövningen. Det är bra att utskottets majoritet har uttalat att den grad av detaljreglering som kommissionen föreslår, i synnerhet i fråga om olika register och de grödspecifika odlingsriktlinjerna, går utöver vad som är nödvändigt för att nå de angivna målen och att förslaget därmed strider mot proportionalitetsprincipen och därför inte klarar subsidiaritetsprövningen.

Det är också bra att utskottet ifrågasätter EU-kommissionens förslag att växtskyddsmedelsanvändningen ska regleras i en EU-förordning i stället för i ett direktiv, som i dag. Förändringen skulle nämligen betyda att medlemsstaternas utrymme minskar ytterligare eftersom EU-förordningar har direkt rättsverkan i medlemsstaterna och därför tillåter mindre flexibilitet. Direkt rättsverkan betyder att medborgarna och företagen i Sverige måste rätta sig direkt efter vad som står i förordningen utan att det har anpassats till svensk lagstiftning via ett direktiv.

Väldigt mycket av EU-lagstiftningen har under det senaste årtiondet flyttats över till förordningar. Det är en utveckling som har minskat staternas suveränitet och som många medlemsstater ser kritiskt på. Detta lyftes upp även i den föregående debatten och är en fråga som vi måste ha fokus på.

Vi sverigedemokrater ställer oss bakom de båda kritiska skrivningarna från utskottet, men vi ser fler problem med EU-kommissionens förslag. EU-kommissionen vill i förordningsförslaget även införa bindande mål för ökning av andelen jordbruksmark som används för ekologiskt jordbruk. Sådana mål finns redan på medlemsstatsnivå, och arealerna med ekologiskt jordbruk ökar. Bindande krav på EU-nivå kan därmed inte anses förenligt med subsidiaritetsprincipen och behövs inte.

Vi ska inte heller ha några planekonomiska mål för vilket odlings-system våra jordbrukare ska använda, allra minst på EU-nivå. Det leder bara till syntetiska situationer där utbud och efterfrågan inte möts och där lantbrukarna och konsumenterna som vanligt är förlorare. Lantbrukarna ska ha ökade frihetsgrader, inte minskade. Det är det som skapar en livskraftig livsmedelsproduktion.

Utskottets förslag saknar denna punkt, herr talman. Därför yrkar jag bifall till reservation 1 av Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna, som innehåller denna punkt i tillägg till utskottets punkter.

Är det då inte bra att minska växtskyddsmedelsanvändningen? Vill vi sverigedemokrater inte minska den? Jo, det är bra, men det måste ske i samklang med jordbruket och med beaktande av möjligheten att bekämpa det som konkurrerar med skörden – insekter, ogräs, sniglar och sjukdomar. Annars minskar livsmedelsproduktionen och jordbrukets konkurrenskraft, vilket kommer att leda till konkurser i ett av världens mest miljövänliga jordbruk. Det leder i sin tur till att vi importerar mer livsmedel från länder med mer växtskyddsmedelsanvändning och mindre miljövänlighet. Det är kontraproduktivt.

Lösningar för minskad belastning på miljön från växtskyddsmedel finns ändå runt hörnet, bland annat genom teknisk utveckling och utveckling av resistent sorter. Just därför borde EU-kommissionen påskynda arbetet med att EU ska få rimliga regler för regleringen av modern växtförädling. Det är där den stora potentialen finns när det gäller att minska växtskyddsmedelsanvändningen.

Arbetet mot miljövänligare jordbruk pågår redan, trots att Sverige redan har sänkt användningen av växtskyddsmedel avsevärt – mycket mer än andra länder. Svenska lantbrukare är dessutom miljömedvetna och utvecklingspositiva, så utvecklingen fortsätter av sig själv. Det räcker förstås inte till en 50-procentig minskning till 2030, men dessa lösningar hämmar inte jordbruket. Dessutom kan nya växtskyddsmedel utvecklas som har ännu mindre påverkan på miljö och hälsa.

Procentmålet om 50 procent är alltså ett oerhört trubbigt verktyg. Ett politiskt bindande procentmål innebär en stor chansning – en chansning med vårt jordbruk, med vår landsbygd, med matpriserna i din butik, med inflationen och med tillgången på mat för dem som lider nöd i världen. Så styr man inte en union.

Anf. 29 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation nummer 1.

I dag har vi en debatt om subsidiaritetsprövningen av kommissionens förslag till förordning om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Det kanske inte verkar så spännande och viktigt vid första anblicken, men det är det.

Vi i Kristdemokraterna menar att ett beslut om en hållbar användning av växtskyddsmedel måste få vara en nationell fråga. Sverige är ett föregångsland när det gäller att ha minskat användningen av växtskydd. Vi har i dag en stark växtskyddslagstiftning som styr växtskyddet och vilka växtskyddsmedel som får användas. Det ska inte detaljstyras av EU.

Herr talman! Grunden i livsmedelsstrategin var att öka livsmedelsproduktionen i hela landet. Vi vet i dag att strategin inte håller utan att landets livsmedelsberedskap minskar år efter år. Dessutom har vi en väldigt osäker

värld i och med Rysslands invasionskrig i Ukraina, vilket har den direkta följden att människor dör i svält. Sverige kan vara ett fantastiskt skafferi och en kornbod med hjälp av en ökad livsmedelsförsörjning, och då kan vi hjälpa svältande människor i vår omvärld. Det kan vi fortsatt göra om vi får använda växtskyddet på ett hållbart och ansvarsfullt sätt på nationell nivå.

Herr talman! Jag tycker att det är spännande att de två sista debatterna och de två sista omröstningarna vi har här i kammaren med den nuvarande riksdagen handlar om ägandet och brukandet av skogen samt om livsmedelsproduktionen. Det är så otroligt viktigt för vårt land. Jag kan säga att jag är väldigt förväntansfull inför att den nya regeringen tillträder och kan ta viktiga steg framåt i dessa frågor.

I detta anförande instämde Staffan Eklöf och Mats Nordberg (båda SD).

Anf. 30 MARIA GARDFJELL (MP):

Herr talman! Den här gången ska jag inte glömma att yrka bifall till reservationen, så: Jag yrkar bifall till reservation nummer 2.

Herr talman! Vi ska fatta beslut om ett motiverat yttrande som är ett riktigt hårt slag i luften. En majoritet av partierna i Sveriges riksdag kommer att sätta renrakad nationalism framför gemensamma miljökrav på den inre marknaden – framför de beslut som vi har varit med och drivit fram och som Sverige har varit med och fattat kring the European Green Deal, den gröna given.

Kemikalier regleras till hundra procent i EU sedan många år tillbaka. Den nationella suveräniteten gällande växtskydd har vi sedan 1995 valt att låta EU styra så att vi tillsammans kan besluta om likalydande regler. Just vad gäller det här fallet har det regelverk som EU tidigare haft inte fungerat tillräckligt bra, och därför vill man förbättra lagstiftningen.

Att vi har valt att låta EU styra över oss när det gäller växtskydd är det som *är* den inre marknaden: lika regler för alla, rättvis konkurrens och öppna gränser. Hur kan man alltså komma fram till att den svenska nationen inte ska vara med och samsas om kontrollen över växtskyddsmedel? Kanske är det så, som vi har hört här i debatten, att man tycker att reglerna i EU är felaktiga och att nivåerna och målsättningarna är dåliga. Men då är det ju de beslut om den gröna given vi redan har fattat som man ska vara arg på, inte det faktum att EU nu vill införa lämplig lagstiftning för att genomföra den politik som redan är beslutad.

Herr talman! En EU-skärpning ger en svensk konkurrensfördel och öppnar en möjlighet för Sverige och svenska företag att vinna på de nya reglerna. Hur kan jag påstå det? Sverige har varit ledande i arbetet i EU för hållbar användning av växtskyddsmedel. Många av förslagen i direktivet bygger helt på svenska erfarenheter. Det resonemang som finns i regeringens faktapromemoria om ett ifrågasättande av den höga detaljeringsnivån, liksom påståendet från utskottsmajoriteten att detta motverkar svensk konkurrenskraft, är fullständigt bakvänt.

I förhållande till andra EU-länder, särskilt länder i södra Europa, ligger Sverige i framkant. Vårt jordbruk är väl rustat, och svenska lantbrukare använder i stor utsträckning växtföljder. I Sverige är cirka hälften av utsädet behandlat med vattenånga i stället för med kemikalier, vilket är en

svensk uppfinning och innovation som kommer att kunna vinna exportframgångar med tydliga och samordnade regler för en hållbar växtskyddsmedelsanvändning i EU. I Sverige behandlas frukt i klimatanläggningar i stället för med kemikalier. Konkurrensen för svensk produktion kan definitivt stärkas genom att andra länder påverkas att ta ett bindande miljöansvar, vilket Sverige sedan länge har drivit på för.

Det finns en rädsla från riksdagsmajoriteten att rapporteringen ska bli administrativt betungande för lantbrukarna, herr talman. Socialdemokraterna menar till exempel att det inte får tillkomma en enda ny rapporteringspunkt för de svenska gårdarna. Men med tanke på att det är så viktigt att få harmoniserade regler i EU kan man fråga sig hur man ska kunna åstadkomma ett införande av grödspecifika kriterier utan rapportering. Hur ska nya regler då kunna följas upp?

Många av EU:s medlemsländer gör väldigt lite jämfört med Sverige. De har till exempel inte någon utbyggd officiell rådgivning eller de goda erfarenheter av statistikhantering som vi i Sverige har i samband med SCB:s statistikrapportering. Det här ger ju Sverige fördelar. Utvecklingen av rapportering, rådgivning med mera måste ses som lika betungande för alla länder.

Jag vet inte riktigt om jag kommer att stödja den regering som kommer – det beror naturligtvis på hur den kommer att se ut, och det ser inte gott ut. Regeringen bör självklart vara aktiv i diskussionerna framöver, driva på för kriterier som är klokt formulerade och säkerställa att det tas fram enkla administrativa rapporteringsverktyg till lantbrukarna så att detta kan genomföras.

Jag har under de fyra år som jag har suttit i riksdagen sett hur man har blandat ihop förenkling i form av minskad administration med förenkling i form av att sänka miljökraven. Sänkta miljökrav kan ju tyckas vara ett lätt sätt att minska regelbördan, men det är inte rätt sätt. Vi har låtit EU vara den som styr över vår kemikaliepolitik.

En hållbar användning av växtskydd syftar till att minska riskerna med och konsekvenserna av användning av bekämpningsmedel för människors hälsa och för miljön. Att starta hela processen för en förbättrad lagstiftning i EU med att vi i Sverige – och Sveriges riksdag – skickar ett motiverat yttrande där vi säger nej är ett skott i foten. Det är bara slöseri med tid för de andra länderna att alls prata med oss svenskar; de kommer i stället att rösta ned oss i slutändan. Eftersom beslut i EU tas med två tredjedelars majoritet kommer nämligen det svenska nej till att EU ska reglera detta att förlora. Hur stärker det vår trovärdighet inför att Sverige ska vara ordförande i EU från den 1 januari?

Jag har sagt det flera gånger, men sannolikt är det så att Ungern och Polen kommer att rösta med oss. Regimerna där vill nämligen alltid bestämra allt själva, och de avskyr att kompromissa. Är det där Sverige ska vara i EU-arbetet?

Eftersom EU-kommissionen själv gör ett subsidiaritetstest av alla förslag innan de släpps – man kan kalla det ett nödvändighetstest – leder riksdagens maniska viftande med detta motiverade yttrande egentligen bara till att sänka intresset för svenska bidrag till europeiska debatter. Man uppvisar en komplett brist på förståelse för vad medlemskapet i EU innebär.

Vi från Miljöpartiet reserverar oss. Vi menar att Sverige fortsatt måste trycka på i EU för en starkare och bättre miljöpolitik och för att miljön och

människors hälsa ska sättas främst. Vi vill ha gemensamma regler och en hållbar och minskad bekämpningsmedelsanvändning.

Herr talman! Det här är mitt sista anförande i riksdagen. Man kan väl säga att valrörelsen inför EU-valet med detta har börjat.

Jag vill passa på att tacka talmannen för ett enormt gott arbete för Sverige och Sveriges riksdag. Naturligtvis gäller detta även talmannens medarbetare. Jag vill också tacka miljö- och jordbruksutskottet för fyra härliga och debattglada år.

(Applåder)

Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar Maria Gardfjell för anförandet. Hon har varit en av de flitigaste debattörerna i kammaren. Jag måste återgälda detta med en replik här på slutet och på så vis tacka för den här tiden.

Jag tror att ledamoten Gardfjell sa att vi har beslutat om den gröna given och att vi därför ska köra på med det förslag som ligger. Detta är min egen tolkning.

Jag vill påminna om att åtminstone Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna hela vägen har varit kritiska till de här procentmålen. Något som Sverigedemokraterna krävde på första mötet var konsekvensanalyser. Även många andra partier har gjort detta. Vi villkorade det och sa alltså nej till procentmålen. Det sas i ett senare skede att konsekvensanalyser skulle göras när förslag till lagtexter kom, för så plägar det vara. Andra partier kanske hoppades på att de här konsekvensanalyserna skulle betyda någonting.

Nu sitter vi dock med facit i hand. Konsekvensanalyserna har gjorts. De är ganska dåliga, men de pekar ändå på att priserna höjs för konsumenten, på att det blir svårare för jordbruket och att kostnaderna för jordbruket höjs samt på att livsmedelsproduktionen minskar, precis som USDA varnade för. De varnade också för att världssvälten kommer att öka till följd av dessa procentmål.

I detta läge reflekterar kommissionen över huvud taget inte över om målen är rätt satta. Är det då inte rätt att ifrågasätta en sådan förordning?

Anf. 32 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Herr talman! Jag vill rikta ett stort tack till Staffan Eklöf för alla de debatter som vi har haft; det har varit intressant.

När det gäller det politiska ansvaret för hur man som politiker måste agera menar jag att Staffan Eklöf har ett mycket stort problem nu. Faktum är att man inför att politiska beslut fattas ska opinionsbilda, driva på, säga sin mening, trycka till och vara med och fatta beslut. Men om man inte får som man vill måste man faktiskt ta ansvar och respektera de redan fattade besluten.

När nu besluten om klimatlagen, Green Deal och andra områden i EU är fattade, ska man då inte utgå från dem i stället för att, som Staffan Eklöf gör, utgå från sitt eget önsketänkande?

Staffan Eklöf och alla andra ledamöter i Sveriges riksdag som tillträder på måndag har ju all frihet att titta på konsekvensanalyser och ha synpunkter inför att lagstiftningen nu ska formis i förhandlingar mellan medlemsländerna. Här har man en möjlighet att påverka innehållet om man tycker att det går åt ena eller andra hållet. Jag är övertygad om att Miljöpartiet

kommer att driva på för en stark miljölagstiftning och för att vi ska ha ett hållbart växtskydd och en hållbar användning av bekämpningsmedel i Europa.

Anf. 33 STAFFAN EKLÖF (SD) replik:

Herr talman! Beslut fattades om den gröna given, och procentmål antogs. Detta gjordes helt utan konsekvensanalys. USDA, USA:s jordbruksdepartement, gjorde de analyser som kommissionen inte ville göra – de konsekvensanalyser som vi efterfrågade. Det handlade om konsekvenser för livsmedelsproduktion, konsekvenser för landsbygd och konsekvenser för världssvälten.

Man kom fram till att EU:s livsmedelsproduktion skulle minska avsevärt och att världssvälten skulle öka betydligt om EU skulle genomföra alla dessa procentmål.

Därför tycker jag att det är märkligt att säga så här: Nu har vi fattat detta beslut en gång för alla utan konsekvensanalyser, och när konsekvensanalyserna i framtiden kommer ska vi strunta i vad de säger. Så kan man inte styra en union. Det är också ett egoistiskt sätt att styra – man bryr sig inte om effekter och konsekvenser vare sig inom landet, inom EU eller för världens medborgare. Det bekräftar bara att det finns partier i Sveriges riksdag som har en osund syn på EU-samarbetet.

Det gläder mig att vi under två debatter här i dag har hört att många partier omvärderat detta och anser att vi måste ställa krav på EU. Vi måste säga vad som är bra och vad som inte är bra, och vi ska inte gå med på det som inte är bra.

Anf. 34 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Fru talman! Frågan är vem som har en sund syn på EU-samarbetet. Dagens Nyheters ledarsida varnar i dag för att ge Sverigedemokraterna inflytande i EU-arbetet över huvud taget. Jag hoppas att det är någonting som Moderaterna, Kristdemokraterna och för all del Liberalerna tar på allvar.

Moderaterna, Sverigedemokraterna och KD har ett eget yrkande i det här ärendet. Man menar att bindande mål om ekologiskt lantbruk finns på nationell nivå och att det därför inte behövs sådana på europeisk nivå. Jag vill bara påpeka för Staffan Eklöf och de övriga ledamöterna i M, SD och KD att vi inte längre har riksdagsbundna mål för ekologiskt lantbruk. Målen finns i stället i handlingsplanen för livsmedelsstrategin. Jag hoppas verkligen att Sveriges riksdag beslutar om mål för ekologiskt lantbruk. Men om man inte ens har lust att kolla upp fakta innan man skriver sina förslag till riksdagen blir det väldigt svårt både för allmänheten och för riksdagen själv att förstå vad det beslutas om.

Jag tycker att det är sorgligt, fru talman, att Sverigedemokraterna har en sådan bakvänd syn på EU och använder subsidiaritetsprövningen som ett sätt att visa sitt EU-motstånd.

Anf. 35 ISAK FROM (S):

Fru talman! Vi debatterar nu betänkandet *Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel*. För oss socialdemokrater är det här självklarheter. Vi ska minska användningen av växtskyddsmedel. Det är viktigt för den

biologiska mångfalden. Det är viktigt för pollinatörerna – bina och humlorna – och för vår framtid.

Vi tycker också att det är rimligt att detta beslutas på EU-nivå genom en förordning och gemensam lagstiftning. Därför är det tråkigt, tycker vi, att man i det här förslaget bygger ny kostnadsdrivande administration och skapar nya regelverk som är parallella med de regelverk som redan finns. Alla de här regelverken finns i dag, inte minst genom den gemensamma jordbrukspolitik som vi kommit överens om. Vi har i dag också en gemensam lagstiftning om växtskyddsmedel. Det var också detta som regeringen särskilt lyfte fram. Regeringen ifrågasatte starkt detaljeringsgraden och särskilt att det kommer nya parallella regelverk.

Fru talman! Vi har i Sverige och EU en lång gemensam tradition av budgetrestriktivitet – vi ska använda pengarna på ett resurseffektivt sätt. Det är i den kontexten som vi socialdemokrater gör vårt ställningstagande i den här frågan. Vi tycker att växtskyddslagstiftningen ska beslutas på EU-nivå och att vi ska ha ett gemensamt regelverk. Men i det här förslaget har man ”svängt ut” – man bygger nya regelverk som inte är förenliga med vad vi anser vara resurseffektivt och som tyvärr motverkar sitt syfte.

Både Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har nu i talarstolen anfört att detta i princip ska vara nationell lagstiftning och någonting som varje EU-land ska besluta om självt. Vi tycker inte det. I sin reservation lyfter man även in ekologiskt jordbruk. Men detta har över huvud taget inget med frågan att göra, vilket man behöver ha med sig.

Vi socialdemokrater har i utskottet en majoritet med C och L. Det är nog tyvärr en falsk majoritet. Vår position är i grund och botten att det här är viktiga frågor som ska beslutas på EU-nivå men att vi inte ska bygga nya parallella kostnadsdrivande regelverk.
(Applåder)

I detta anförande instämde Anders Frimert (S).

Anf. 36 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Fru talman! Om bara tre månader ska Sverige vara ordförandeland i EU. Linjen från både regeringen och riksdagen har varit att man vill vara återhållsam med synpunkter inför ordförandeskapet. Men här bidrar ju Socialdemokraterna till att Sverige gör ett hårt slag i luften med det här motiverade yttrandet och ställer sig på samma sida som Ungern och kanske Polen.

När det gäller Socialdemokraternas agerande i den här frågan måste jag säga att jag är förvånad. Socialdemokraterna har under lång tid arbetat i miljöns tjänst, men nu har man backat. Kanske var det bara något slags nyck inför valrörelsen. Jag hoppas att man får tillbaka ett socialdemokratiskt parti som tar miljöfrågorna på allvar.

I det här fallet borde Socialdemokraterna ha arbetat hårt för att få utskottet att stå bakom den linje som Miljöpartiet och regeringen har om att det här ärendet bör vara i enlighet med subsidiaritetsprincipen. I stället har man skapat något slags linje två, som egentligen bara är ett förtäckt sätt för Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna att få igenom en helt orimlig linje här i Sveriges riksdag.
(Applåder)

Anf. 37 ISAK FROM (S) replik:

Fru talman! Maria Gardfjell beskriver en socialdemokratisk position som är helt felaktig. Jag lyfte väldigt tydligt fram att vi tycker att det är rimligt att det här beslutas på EU-nivå och att vi har gemensam lagstiftning. Vi tycker däremot inte att vi ska bygga nya regelverk, och detta har varit Sveriges ståndpunkt vid varje tillfälle. Det vore inte förenligt med vår syn på medlemskapet. Det är fråga om nya regelverk som dessutom skapar ny byråkrati, när vi redan har befintliga regelverk som vi faktiskt kan använda. Vi får med all säkerhet fortsätta att diskutera de här frågorna, för de är viktiga. Det är vårt ställningstagande. Vi kommer att driva det för att minska användningen av växtskyddsmedel. Tro ingenting annat. Men både regelverk och resurser ska användas så effektivt som möjligt.

Anf. 38 MARIA GARDFJELL (MP) replik:

Fru talman! Det är uppenbart att Sverige ligger långt fram när det gäller en hållbar användning av växtskydd. Mer än 50 procent av det utsäde som används i Sverige är behandlat med ånga i stället för med kemikalier. Det här skulle ge en enorm boost åt svenska företag och vara en stark möjlighet för dessa att exportera miljövänlig teknik till hela EU. Ändå hävdar Socialdemokraterna att den här typen av lagstiftning är felaktig.

Varför släpper Isak From helt den socialdemokratiska traditionen att faktiskt hålla miljön högt? Kan vi med nya riksdagsledamöter i Socialdemokraterna – jag tänker främst på Jytte Guteland – möjligtvis få se Socialdemokraterna återta en linje i miljöns tjänst?

Anf. 39 ISAK FROM (S) replik:

Fru talman! Vi socialdemokrater är kända för att göra allt för att försöka komma överens. Det är klart att vi hade fått en bredare majoritet om Miljöpartiet och Vänsterpartiet hade kunnat ställa sig bakom förslaget från S, C och L om att det här är viktig lagstiftning som ska beslutas på EU-nivå men att vi ska använda resurserna rätt och inte bygga nya regelverk.

Fru talman! Vem är det egentligen som ställer sig på sidan? Det är tyvärr Miljöpartiet.

(Applåder)

Anf. 40 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru talman! Ärade ledamöter! Centerpartiet delar kommissionens ambitioner när det gäller att minska riskerna med och konsekvenserna av användningen av växtskyddsmedel inom hela EU. Vi instämmer också i att vissa bestämmelser om växtskyddsmedel på goda grunder ska beslutas på EU-nivå. Det grundar sig bland annat i att hoten mot den biologiska mångfalden är gränsöverskridande. Det är inte heller helt ovanligt att vi åter till exempel holländska tomater som säljs i svenska livsmedelsbutiker.

Vi instämmer även i problembilden av att nuvarande direktiv, sett till EU som helhet, brister i fråga om genomförande, tillämpning och efterlevnad. Något behöver göras åt detta.

Fru talman! När det spretar för mycket blir det inte konkurrens på lika villkor. Men som vi har hört tidigare handlar debatten primärt om kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel och ifall detta strider mot subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen eller inte.

Centerpartiet anser att så är fallet, givet förordningsförslagets höga detaljnivå bland annat när det gäller bestämmelserna om de grödspecifika odlingsriktlinjerna. Som framgår av underlaget i pm:et skulle förordningsförslaget leda till extra kostnader för lantbrukare som använder växtskyddsmedel. Bland annat skulle lantbrukare drabbas av extra kostnader för att föra register och använda rådgivningstjänster.

Förbud mot kemiska växtskyddsmedel i känsliga områden skulle också kunna leda till mindre skördar. Det är inte önskvärt i en tid då vi är helt beroende av att upprätthålla en nödvändig nivå på svensk livsmedelsproduktion. Vi ser att svenskt jordbruk och svenska bönder redan är hårt pressade av höga elkostnader, höga drivmedelskostnader och höga gödningspriser.

Generellt ser vi i Centerpartiet en risk att förordningsförslaget skulle leda till högre produktionskostnader, vilket riskerar att göra det svenska och även det europeiska jordbruket mindre konkurrenskraftigt. Det skulle i sin tur kunna leda till ytterligare högre och stigande matpriser och ökad import till våra hushåll. Det påverkar på ett sätt också vår försörjningstrygghet, i en tid då omvärldsläget även i dag tar steg i fel riktning.

Fru talman! Regeringen bör därför framföra till Europaparlamentet och till ordförandena för rådet och kommissionen, genom det motiverade yttrandet i betänkandet, att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Regeringen bör också i olika sammanhang lyfta fram Sverige och svenska lantbrukare som ett framgångsrikt exempel på att det går att åstadkomma stora resultat när det gäller att minska riskerna med kemiska växtskyddsmedel utan detaljerade EU-regelverk. Sedan 1980- och 90-talen har vi i Sverige nämligen minskat vår användning väldigt mycket. Vi har arbetat aktivt med handlingsprogram för att minska riskerna med växtskyddsmedel. I dag har vi i Sverige låg risk, låg användning och låg intensitet av växtskyddsmedel jämfört med andra EU-länder.

Det som Sverige och EU behöver fokusera på är främst vilka resultat vi vill nå, snarare än att i ökad detalj styra vilka odlingsriktlinjer som ska gälla för specifika grödor. Här måste medlemsstaterna kunna fortsätta finna viss frihet att bestämma.

Anf. 41 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation nummer 1.

När Green Deal och dess många strategier kom var vi, precis som många andra, väldigt positiva. Det handlade om att EU skulle jobba på ett mer hållbart sätt, och det har man i många fall gjort. Men det finns många saker i strategierna under Green Deals tak som vill in och detaljstyra. Vi har debatterat det tidigare i dag, och vi debatterar det nu igen.

I Farm to Fork under Green Deal har man satt upp procentsatser att sträva efter. Vi ska sänka användningen av växtnäringssmedel med 50 procent och användningen växtskyddsmedel med 50 procent. Vi ska öka andelen ekologiskt odlad mat. Och längst ned står det att vi ska öka produktionen av livsmedel.

Jag vet inte om det är dumhet eller naivitet som gör att man försöker få ihop den ekvationen. Men man kan inte öka produktionen genom att minska användningen av växtnäring och växtskydd så kraftigt. Vi måste förstå vad det har inneburit för livsmedelsförsörjningen i hela världen att vi har kunnat använda oss av mineralgödsel och växtskyddsmedel. Det har

gjort så stor skillnad att en stor del av världens befolkning inte svälter i dag.

Sveriges lantbrukare har varit föredömen när det gäller användningen av växtskyddsmedel men även växtnäringssmedel. Vi har gått över mer och mer till precisionsodling i vårt jordbruk. Vi har ett växtskydd som är väl utvecklat. Till dem som inte riktigt förstår vad det här innebär säger jag: Åk ut till en jordbrukare i dag och se vad det faktiskt innebär att använda växtskyddsmedel. Se vilken kompetens som jordbrukarna sitter på; man måste gå kurser vart femte år för att förnya sin kompetens. Se vad som krävs när det gäller journalföring, när det gäller att förvara växtskyddsmedlen och så vidare.

Flera här har sagt att det finns en gemensam europeisk lagstiftning om detta. Ja, det gör det, och Sverige har anammat den väldigt väl. Det finns ingen som helst anledning att tro att inte övriga länder inom unionen också skulle kunna använda den lagstiftning som finns på ett lika bra sätt.

Livsmedelsverket gör kontroller varje år på svenskproducerade livsmedel och utlandsproducerade livsmedel. Man gör ungefär tusen tester. För konventionellt odlade produkter i Sverige hittar man inga produkter som överskrider gränsvärdena när det gäller inblandning av växtskyddsmedel. Det är återigen ett tecken på hur duktiga svenska jordbrukare är på att använda befintlig lagstiftning.

Vad skulle då det nya förslaget innebära? Det skulle innebära ökade krav på administration, registrering och även avgifter. Vi har inte råd med det för svensk livsmedelsproduktion i dag. Vi tycker inte att det är EU:s väg att gå att gå in och detaljstyra på det här viset.

När vi har visat i svenskt jordbruk att den befintliga lagstiftningen räcker gott för att hantera de problem som finns med växtskyddsmedel är det inte tid för EU att gå in och detaljstyra och försöka att rätta till fel i andra länder, eftersom Sverige har visat att vi kan göra det med befintlig lagstiftning.

Fru talman! Vi tycker att förslaget strider mot subsidiaritet och proportionalitet. Därför yrkar jag bifall till reservation nummer 1.
(Applåder)

I detta anförande instämde Staffan Eklöf (SD).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 6.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.21 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 11.36, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 11.36.

Prot. 2021/22:142
21 september

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens för-
slag till förordning om
hållbar användning av
växtskyddsmedel*

§ 6 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU32 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

1. utskottet

2. res. (V, L, MP)

Votering:

199 för utskottet

41 för res.

1 avstod

108 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 75 S, 50 M, 44 SD, 17 C, 13 KD

För res.: 19 V, 13 L, 9 MP

Avstod: 1 V

Frånvarande: 25 S, 20 M, 17 SD, 14 C, 7 V, 9 KD, 7 L, 7 MP, 2 -

Birger Lahti (V) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha avstått från att rösta.

MJU33 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel

1. utskottet

2. res. 1 (M, SD, KD)

3. res. 2 (V, MP)

Förberedande votering:

107 för res. 1

29 för res. 2

105 avstod

108 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

105 för utskottet

107 för res. 1

29 avstod

108 frånvarande

Kammaren biföll res. 1.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 75 S, 17 C, 13 L

För res. 1: 50 M, 44 SD, 13 KD

Avstod: 20 V, 9 MP

Frånvarande: 25 S, 20 M, 17 SD, 14 C, 7 V, 9 KD, 7 L, 7 MP, 2 -

§ 7 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2021/22:284 Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare

2021/22:286 Bolags rörlighet över gränserna inom EU

Skrivelser

2021/22:283 Riksrevisionens rapport om statens krisstöd till idrott och kultur under coronapandemin

2021/22:285 Riksrevisionens rapport om den statliga lönegarantin

Prot. 2021/22:142

21 september

Framställning

2021/22:RB3 Medgivande för Riksbanken att ingå avtal om lån till Internationella valutafonden (IMF)

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner, skrivelser och framställning skulle förlängas till och med *tisdagen den 11 oktober*.

EU-dokument

COM(2022) 465 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om upphävande av rådets direktiv 89/629/EEG

COM(2022) 557 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om exceptionellt makroekonomiskt stöd till Ukraina, förstärkning av den gemensamma avsättningsfonden genom garantier från medlemsstaterna och särskilda avsättningar för vissa finansiella skulder med anknytning till Ukraina som garanteras enligt beslut nr 466/2014/EU och om ändring av beslut (EU) 2022/1201

§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 6 september

2021/22:1909 Växande skulder till följd av höga elpriser

av *Angelica Lundberg* (SD)

till statsrådet *Max Elger* (S)

den 8 september

2021/22:1910 Finansiering av läkemedel för sällsynta diagnoser

av *Barbro Westerholm* (L)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

den 9 september

2021/22:1911 Tillträde till ukrainska krigsfångar

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2021/22:1912 Önskemål från polisen till regeringen

av *Markus Wiechel* (SD)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2021/22:1913 Förbättrad cancerkost

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

Prot. 2021/22:142
21 september

den 12 september

2021/22:1914 Flyktingar som semesterat i hemlandet
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2021/22:1915 Tvångsförflyttning av ukrainska barn
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2021/22:1917 Endometrios
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2021/22:1916 IS-terrorister dömda för landsförräderi
av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 13 september

2021/22:1918 Bankbetalningar till Ukraina
av *David Josefsson* (M)
till statsrådet *Max Elger* (S)

den 14 september

2021/22:1919 Nya attacker mot Armenien
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 6 september

2021/22:1882 Hinder för elproduktion från solceller
av *Nina Lundström* (L)
till statsrådet *Khashayar Farmanbar* (S)

2021/22:1883 Snabbt ökat stöd till Ukrainas försvar
av *Mats Nordberg* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

den 7 september

2021/22:1891 Kostnadsöverskridanden för Förbifart Stockholm
av *Thomas Morell* (SD)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2021/22:1892 Förbud mot prospektering och utvinning av mineral i skyddad natur
av *Amanda Palmstierna* (MP)
till klimat- och miljöminister *Annika Strandhäll* (S)

2021/22:1884 Den oroande situationen i Israel och Palestina

av *Maria Ferm* (MP)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1899 Kommuners möjlighet att skapa trygghet

av *Markus Wiechel* (SD)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:1903 Åldersdiskriminering mot SMA-patienter

av *Barbro Westerholm* (L)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:1898 Internationella kravnivåer för gruvkoncession

av *Betty Malmberg* (M)

till näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)

2021/22:1902 Utländska forskare

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:1901 Utrikesministrernas hantering av sociala medier

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1893 Ökad förföljelse av bahaier i Iran

av *Anders Österberg* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1886 Nedgång i bostadsbyggandet

av *Mikael Eskilandersson* (SD)

till statsrådet Johan Danielsson (S)

2021/22:1894 Ökad skolfrånvaro

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Lina Axelsson Kihlblom (S)

2021/22:1895 Celiaki och tjänstgöring i Försvarsmakten

av *Alexandra Anstrell* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:1906 Hinder för installation och drift av laddstolpar

av *Nina Lundström* (L)

till statsrådet Khashayar Farmanbar (S)

2021/22:1896 Utlandssvenskars möjlighet till deltagande i val

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1897 Utlandsröstning

av *Betty Malmberg* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1907 Inhemsk cement för byggande

av *Mikael Eskilandersson* (SD)

till statsrådet Johan Danielsson (S)

2021/22:1905 Bristande tillgång till bredband

av *Nina Lundström* (L)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:1900 Åtgärder för en cancerpreventiv kost

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

Prot. 2021/22:142
21 september

2021/22:1904 Stöd till Polens linje om utökade sanktioner mot Ryssland

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

den 8 september

2021/22:1890 Tullverkets straffavgifter

av *Pia Steensland* (KD)
till finansminister Mikael Damberg (S)

2021/22:1887 Polisens önskemål gentemot politiken

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:1888 Antalet dödsskjutningar

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:1889 Sveriges arbete för kärnvapennedrustning

av *Maria Ferm* (MP)
till utrikesminister Ann Linde (S)

den 9 september

2021/22:1877 Statliga Bilprovningens nedläggning av mobil besiktning

av *Sten Bergheden* (M)
till näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)

den 14 september

2021/22:1908 Stulna fartkameror

av *Thomas Morell* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:1909 Växande skulder till följd av höga elpriser

av *Angelica Lundberg* (SD)
till statsrådet Max Elger (S)

2021/22:1910 Finansiering av läkemedel för sällsynta diagnoser

av *Barbro Westerholm* (L)
till socialminister Lena Hallengren (S)

§ 10 Anmälan om uteblivna svar på skriftliga frågor

Talmannen anmälde att följande skriftliga frågor inte skulle besvaras:

den 9 september

2021/22:1911 Tillträde till ukrainska krigsfångar

av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1912 Önskemål från polisen till regeringen
av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)
2021/22:1913 Förbättrad cancerkost
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

Prot. 2021/22:142
21 september

den 12 september

2021/22:1914 Flyktingar som semestrat i hemlandet
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
2021/22:1915 Tvångsförflyttning av ukrainska barn
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)
2021/22:1916 IS-terrorister dömda för landsförräderi
av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)
2021/22:1917 Endometriosis
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

den 13 september

2021/22:1918 Bankbetalningar till Ukraina
av *David Josefsson* (M)
till statsrådet Max Elger (S)

den 14 september

2021/22:1919 Nya attacker mot Armenien
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 11.40.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 5 anf. 33 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 11.21 och
av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

GERGÖ KISCH

/Olof Pilo

39

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	1
§ 2 Anmälan om faktapromemorior	1
§ 3 Anmälan om granskningsrapport	1
§ 4 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förfordning om restaurering av natur.....	2
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22: MJU32	2
Anf. 1 JAKOB OLOFSGÅRD (L).....	2
Anf. 2 MARIA GARDFJELL (MP).....	3
Anf. 3 ISAK FROM (S)	6
Anf. 4 MARIA GARDFJELL (MP) replik	6
Anf. 5 ISAK FROM (S) replik	7
Anf. 6 MARIA GARDFJELL (MP) replik	7
Anf. 7 ISAK FROM (S) replik	8
Anf. 8 JOHN WIDEGREN (M).....	8
Anf. 9 MARIA GARDFJELL (MP) replik	10
Anf. 10 JOHN WIDEGREN (M) replik.....	10
Anf. 11 MARIA GARDFJELL (MP) replik	11
Anf. 12 JOHN WIDEGREN (M) replik.....	11
Anf. 13 MATS NORDBERG (SD)	12
Anf. 14 MARIA GARDFJELL (MP) replik	15
Anf. 15 MATS NORDBERG (SD) replik.....	15
Anf. 16 MARIA GARDFJELL (MP) replik	16
Anf. 17 MATS NORDBERG (SD) replik.....	16
Anf. 18 PETER HELANDER (C).....	17
Anf. 19 JAKOB OLOFSGÅRD (L) replik.....	18
Anf. 20 PETER HELANDER (C) replik	19
Anf. 21 JAKOB OLOFSGÅRD (L) replik.....	19
Anf. 22 PETER HELANDER (C) replik	19
Anf. 23 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	20
Anf. 24 MARIA GARDFJELL (MP) replik	21
Anf. 25 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD) replik	22
Anf. 26 MARIA GARDFJELL (MP) replik	22
Anf. 27 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD) replik	22
(Beslut fattades under § 6.)	23
§ 5 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förfordning om hållbar användning av växtskyddsmedel.....	23
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22: MJU33	23
Anf. 28 STAFFAN EKLÖF (SD)	23
Anf. 29 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	25
Anf. 30 MARIA GARDFJELL (MP).....	26
Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD) replik	28
Anf. 32 MARIA GARDFJELL (MP) replik	28
Anf. 33 STAFFAN EKLÖF (SD) replik	29
Anf. 34 MARIA GARDFJELL (MP) replik	29
Anf. 35 ISAK FROM (S)	29
Anf. 36 MARIA GARDFJELL (MP) replik	30
Anf. 37 ISAK FROM (S) replik.....	31

Anf. 38 MARIA GARDFJELL (MP) replik.....	31	Prot. 2021/22:142
Anf. 39 ISAK FROM (S) replik	31	21 september
Anf. 40 DANIEL BÄCKSTRÖM (C)	31	-----
Anf. 41 JOHN WIDEGREN (M)	32	
(Beslut fattades under § 6.).....	33	
Ajournering	33	
Återupptaget sammanträde	33	
§ 6 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens		
sammanträde	34	
MJU32 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag		
till förordning om restaurering av natur.....	34	
MJU33 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag		
till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel.....	34	
§ 7 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid	34	
§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	35	
§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor	36	
§ 10 Anmälan om uteblivna svar på skriftliga frågor.....	38	
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 11.40.....	39	